

bb. 29. kulturális napok kezdődtek mohácson

vid gy/vg

1963. március 24.

mohácson vasárnaptól kezdve három hétig színvonalas kulturális rendezvények követik egymást, ezeknek sorát vasárnap este fél nyolckor a város szimfonikus zenekarának könnyűzenei hangversenye nyitotta meg, ezt követi a pécsi nemzeti színház vendégszereplése a Bánk bán előadásával, a mohácsi irodalmi színpad felépése az „Évszakok költészete”, című verses, zenés, egész estét betöltő műsorral, Jancsó Adrienne, „Dunatáj”, című előadójestje, a pécsi tanárképző főiskola Heine-estje, a Bartók Béla Járás Művelődési Ház öntevékeny művészeti együttese „A négyajku mohács”, címmel adnak, a magyarok, délszlávok, németek, cigányok népi művészetét bemutató, egész estét betöltő műsort, a kulturális napok időszakában zajlanak le az ifjúsági kulturális seregszemle bemutatói és város ismereti célt szolgáló szellemi vetélkedőt is rendeznek, a mohácsi házilasszonyok klubja izlésesen berendezett otthoni szemléltető kiállítás és egy divatbemutató rendezésében működik közre, a táncsics termelőszövetkezet klubjában anekdoták egybekötött növényvédelmi kiállítást nyitnak, a helybeli öntözési lehetőségekről előadásokat rendeznek, több neves művész, főiskolai, egyetemi tanár látogat el mohácsra a kulturális napok idején, dr. Lissák Kálmán Kossuth-díjas akadémikus a magyar tudósok külföldi kapcsolatairól, Martyn Ferenc festőművész képzőművészeti, dr. Kolta Ferenc főiskolai tanár irodalmi problémákról, Vass Károly főiskolai tanár történelmi témáról tartanak anekdoták egybekötött előadásokat./mti/

.-.

18.30/n

-16-

1841/12

- v é g e -

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fő utca 6-7. Telefon: 150-400, 360-000
A szerkesztést és kiadást a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1963. március 25.

bb.1. idegennyelvű klub a hungária kávéházban - a vasas szakszervezet kulturális osztályának kezdeményezése

i/vt/lm/sr

1963. március 25.

a vas- és fémipari dolgozók szakszervezetének kulturális osztálya idegennyelvű klubot szervezett, amely a hungária kávéházban működik, korra és nemre való tekintet nélkül tagja lehet mindenkinek, aki szükségesnek érzi nyelvtudásának fejlesztését, a beszéd gyakorlását.

a szakszervezeti kezdeményezés számos érdeklődőre talált, hiszen a klubdelutánokon a legkülönbözőbb munkaterületeken dolgozók vesznek részt: technikusok, mérnökök, tudományos intézetek munkatársai, de rajtuk kívül megtalálhatók gyári munkások, egyetemi oktatók és más foglalkozásúak is.

a klubösszejövetelek igen változatosak, a tanult idegen nyelv gyakorlásán kívül lehetőségük nyílik az általános műveltség fejlesztésére, az irodalmi ismeretek gyarapítására is, a klubdelutánokon megbeszélnek például egy-egy filmet, időnként irodalmi estet rendeznek.

a klubösszejöveteleket szombat és vasárnap kivételével - 17.30-tól 19.30-ig tartják, az érdeklődők a helyszínen jelentkezhetnek, s jelenleg az angol, francia, német és orosz nyelv gyakorlásába kapcsolódhatnak be, de az igények szerint a nyelvek körét tovább bővítik./mti/

.-.

bb 4. bemutatóra készül a molekula-együttes

i s/gk-lm sr

1963. március 25.

alig fél évvel ezelőtt alakult meg a 2. kerületi kizs-bizottság védőszárnyai alatt a molekula színjátszó együttes, a kilenc tagú csoport most készül első önálló műsorára, már próbálják Borchert „Aznap kedden”, című novellájának dramatizált változatát, amelyet majd a kerületi iskolák és üzemek kizs-szervezeteinek klubdelutánjain és összejövetelein adnak elő./mti/

-1-

le

bb 2. két magyar film bemutatója a heti műsorban

i di/gk-lm sr

1963. március 25.

csütörtökön két érdekesnek ígérkező, mai tárgy magyar filmet mutatnak be a mozikban. az „oldás és kötés”, című újdonság, amelyet a kossuth-díjjal most kitüntetett író, lengyel józsef novellájából forgattak, egy fiatal orvos meghasonlásának és magára találásának izgalmas története. főszerepeit latinovits zoltán, szakáts miklós, ajtay andor, bársi béla, domján edit, bodrogi gyula és medgyesi mária alakítja. a filmet jancsó miklós rendezte és somló tamás fényképezte.

a vidéki mozikban csütörtökön jelenik meg a „féluton”, című új magyar film, galgóczi erzsébet kisregényének filmváltozata. a falu átalakulásának izgalmas napjairól készített újdonságot kis józsef rendezte. a főszerepekben szirtes ádámot, gyöngyössy katalint, pécsi sándort, bessenyei ferencet, kiss manyit, solthy bertalant és bánhidyi lászlót láthatja majd a közönség. a film budapesti bemutatóját április 4-én tartják. /mti/

bb 3. megkezdődtek a „ki tud többet barátainkról?”, uttörő vetélkedő kerületi döntői

i s/gk-lm sr

1963. március 25.

a magyar uttörők szövetsége az mszt -vel közösen a tanév elején „ki tud többet barátainkról?”, címmel hirdetett pályázatot a fővárosi és vidéki általános iskolák 7. és 8. osztályos tanulóira részére. a versenyre több ezer diák jelentkezett. őstől kezdve rajvetélkedőkön vettek részt a pályázók. most megkezdődött a kerületi döntő, ahová többszáz gyermek jutott el.

a kerületi döntőket két fordulóban rendezik; az első részben, a selejtezőben 20 kérdésre kell felelni a résztvevőknek. a selejtezőkből hat tanuló jut tovább a döntőbe, ahol 15-20 kérdést kap. a versenyzőknek a selejtezőben a baráti államokkal kapcsolatos kérdésekre kell válaszolni.

a kerületi vetélkedők minden résztvevőjét díjaznak, könyveket, hanglemezeket, játékokat osztanak ki közöttük. a három győztes pedig karórát, pajtás fényképezőgépet, kiskönyvtár-utalványt, vagy töltőtollat kap. a kerületi vetélkedők legjobbjai jutnak be a májusi budapesti döntőbe. /mti/

-2-

bb 6. kossuth lajos herbáriuma, kitaibel páál utinaplója, 400 éves magyar botanikus könyv - kibővítik a természettudományi múzeum növénytárát, légmentesen záró alumínium szekrényekben helyezik el az értékes gyűjteményeket

i tf -lm ká

1963. március 25.

európában szinte egyedül álló a természettudományi múzeum növénytárának tudományos anyaga. a növénytár, amelynek alapjait kitaibel páál, a „magyar linne”, ma már klasszikussá vált gyűjteményével rakták le, a háború idején majdnem teljesen elpusztult. azóta három és fél millió forintos költséggel helyreállították a lerombolt épületeket, termeket, kutató laboratóriumokat építettek és felfrissítették a gyűjteményt. a préselt növényeket, virágokat 70 új alumínium szekrényben helyezték el. a régi, fából készült szekrényekben tartott gyűjteményekben ugyanis nagy károkat okoztak a gyorsan szaporodó ugynevezett „múzeumbogarak”, ezek ellen szénkénnel védekeztek, s ilyenkor a szekrényeket ki kellett üríteni. a légmentesen záró fémszekrényekbe viszont a veszedelmes apró kártevők nem tudnak bejutni. a világviszonylatban is legkorszerűbb tárolási mód tökéletesnek bizonyult, ezért most újabb 50 alumínium szekrényrel bővítik a növénytár tárolóterét.

a növénytár kerekén egy és fél millió lapot és kapszulát kitevő növénygyűjteményének legértékesebb részei: a növénykövület-gyűjtemény, a külön őrzött kitaibel gyűjtemény - amely 63 herbáriumi csomagot tesz ki - a krantz herbárium, a kárpátok és medencéinek botanikai kutatásához nélkülözhetetlen flora carpato panonica és flora generala, a világ minden részéről származó eredeti gyűjtéssel és csereanyaggal. emellett igen gazdag anyaga van a növénytárnak keletázsiai, kaukázusi, balkáni és közel-keleti expedíciók gyűjtéseiből, valamint a különböző páfrányokból, mohákból és zuzmókból. különleges érték kossuth lajos herbáriuma, amely mintegy 40 csomagból áll, s ezeket két eredeti szekrényben őrzik.

a csaknem 100 000 kötetes szakkönyvtár féltve őrzött kincsei között megtalálható kitaibel páál utinaplójának teljes kéziratos anyaga és a nagy magyar botanikus 1802-ben írott, 3 kötetes, kézzel festett színes képekkel illusztrált munkája: magyarország ritka növényeiről. a botanikai könyvtár régi anyagát pótolhatatlan értékű bibliográfiai ritkaságok, kézzel festett színes növényatlások is gazdagítják. ilyen a legrégebb magyar nyelvű botanikai munka. ezt mélius juhász péter írta herbárium címmel, és kolozsvárott a híres heltai gáspár nyomdában nyomták 1578-ban.

a természettudományi múzeum növénytárának gazdag botanikai gyűjteményei és hatalmas szakkönyvtára képezik alapját a botanikusok szisztematikai-florisztikai kutató munkájának, amely ma már szorosan kapcsolódik az időszzerű mezőgazdasági feladatok megoldásához. /mti/

-2-

-4-

bb 5. 300 000 palack hegyaljai bor husvétra

vid j-lm ká

1963. március 25.

a husvétii ünnepekre készül a tokajhegyaljai pincegazdaság mádi palackozóüzeme. kétszáz ezer nagyjából hétdecis, úgynevezett rajnai palackot töltenek meg tokaji furminttal, hárslevelűvel. nagyobb mennyiség kerül a forgalomba a fogyasztók által igen kedvelt tolcsvai édes furmintból is. száz ezer hegyaljai palackba töltik a világhírű borvidék édes- és száraz szamorodni borát, valamint az aszút. hosszú idő után husvétra kerül forgalomba ismét 4 puttonyos palackozott aszu.

a mádi palackozó üzemben az ünnepek közeledtével naponta 16 000-17 000 üveget töltenek meg. a korszerű, automata gépsorra rárt rendszerben jutnak a 3-4 éves, palackérett borok, szinte emberi kéz érintése nélkül kerül az üvegbe az ital. sem levegővel, sem szennyező anyaggal nem érintkezik, s palackozva is megőrzi a hegyaljai borokra jellemző különleges ízt és zamatot. korábban sok volt a panasz, hogy a dugaszolásnál parafamorzsalék kerül a borba. ennek megszüntetésére most a dugót cigarettapapír vékony-ságu műanyag-fóliával vonják be. ezáltal elkerülük a bor szennyeződését.

a mádi üzemből megkezdtek a palackozott borok szállítását a kereskedelem részére./mti/

..

bb 7. hortobágyi fényképek a múlt századból

vid fm/tné-lm fm

1963. március 25.

a debreceni déri muzeum foto archívumában 16 000 negatívot őriznek. a nagyértékű anyag rendszerezését most kezdték meg. a legrégebb felvételek a múlt század második feléből valók. olyan hortobágyi képek kerültek elő, amelyek értékes néprajzi hagyományokat tükröznek. a felvételek között vannak olyanok is, amelyek a pásztorkodás ősi múltját mutatják be. a „vasalóban”, azaz a pásztorok ősi nádkunyhójában történő főzésről, az állatok „bilyogozásáról”, továbbá a messze földön híres hortobágyi hidivásárokról is őriznek felvételeket. megörökítették a puszta egyik nevezetességét, a négyágu gémeskutat is. itatás, bikaviadal, csikósok pályavázása, de még a csacsi megnyergelése is filmre került, elsősorban dr. ecsedi istván, a nagynevű hortobágy-kutató munkássága nyomán./mti/

-3-

le

bb. 9. /két buvár segítségével... 1. folyt./ gy

közben gondoskodni kell a hálózat fejlesztéséről, új kutak építéséről is. épül a 3-as számú főnyomóvezeték, amely elsősorban kőbányának juttat több vizet. az eredeti tervek szerint ennek a főnyomóvezetéknek az év végéig kellene elkészülnie, az építők azonban vállalták, hogy 1963. közepére, a nagy nyári melegig megépítik. a tél azonban nagyon megnehezítette munkájukat, ezért most fokozott erővel dolgoznak a csőfektetésen, hogy ígéretüket be is tudják tartani. ugyancsak gyorsítják a szigetiszentmiklósi csáposkut mélyítését, hogy júniusban már ez a kut is vizet adhasson a fővárosi fogyasztóknak./mti/

..

bb. 13. hárompercenként egy gyógyfény sugárzó

i kf/kf/gy/vg

1963. március 25.

az irodagépipari vállalat a műszeriparban az elsők között kezdett szovjet dokumentáció alapján orvosi műszert gyártani. súlya 7.5 kiló, szinte teljesen pótolja a napfényt, infravörös és ultravioleta sugarakkal működik, akár egy időben mindkettővel, akár külön-külön. a múlt évben már ötezret készített szovjet exportra az üzem, az idén pedig már egyéb feladatukon kívül 10 000 kvarclámpát kezd gyártaniok.

a nagyobb mennyiségű kvarclámpa szerelést a vállalat legjobb munkacsoportjára, a szocialista címért versenyző papp józsefné brigádjára bízta. a kiváló női brigád kérésére - a szerelde főművezetőjének és a technológusoknak a segítségével - átalakították a gyártás rendjét, megváltoztatták a technológiát, s a munkahelyek egyszerű átszervezésével minden beruházás nélkül néhány napja bevezették a szalagszerű szerelést. a kezdeti akadozás után már az ütemnek megfelelően termel a szalag, a szerelők kezéből három percenként kerül le egy-egy gyógyfény sugárzó. a brigád ügyes kezdeményezése és munkája nyomán 1 órával rövidebb lett a kvarclámpák szerelési ideje./mti/

le

..

8.22/n

-7-

bb.10. holland tengerészek is kedvelik a magyar gyökérpipákat - növekszik a pipaexport

1/é/n/ki

1963. március 25.

nagykörös régi nevezetessége a pipakészítés, amelyet az egykori kézműves-mesterség helyett az elmúlt években üzemi méretű iparaggá fejlesztettek. a helybeli faáru- és dohányzócikkeket gyártó vállalat csaknem 40-réle kivitelben gyártja a gyökér- és fapipákat. készítményeik nagyobb részét külföldön értékesítik, s amint azt számos elismerő oklevél tanúsítja, igen sok európai országban kedveltek a nagykörösi dohányzócikkek. Különösen görög-ország, jugoszlávia, bulgária és hollandia vásárolja nagy tételekben a tengerészpipákat, az utóbbi ország ebben az évben tizenöt ezret rendelt. két év alatt csaknem megháromszorozódott a gyártás és az idén már több mint 130.000 pipát készítenek. /mti/

--

bb.11. üzemszerűen gyártják a „hatkilences”, tisztaságu galliumot - egy mázsa fémbe egy gramm szennyeződés

vid/n/ki

1963. március 25.

az ajkai timföldgyár és alumíniumkohó vállalat erre a célra létesített üzemében állítják elő üzemszerű méretekben az aránynál is értékesebb fémet, a galliumot. az ezüstfehér fém a bauxitban található, s körülbelül három tonna ércből egy kiló galliumot vonnak ki anélkül, hogy megzavarnák a timföldgyártás munkamenetét. a három éve működő üzem szakemberei kutató mérnökök segítségével szakaszonként tökéletesítették a gyártást és az eddig ismert legkorszerűbb módszerrel sikerült előállítani nagytisztaságu ércet. a vegyelemzésekkel megállapították, hogy a bauxitból kivont anyag „hatkilences”, tisztaságu, vagyis 99.9999 százalékos arányban tartalmaz galliumot. ez azt jelenti, hogy mázsájában csupán egy grammnyi szennyeződés található. ilyen tisztasági fokon egészen új elemzési módszert kellett kidolgozni, mert a régi eljárásokkal nem kaptak mindig megbízható eredményt. a „hatkilences”, fémet színképelemzővel analizálják.

az érdekes tulajdonságokkal rendelkező galliumot az ipar legkülönbözőbb területein hasznosíthatják. más fémekekkel kialakított ötvözetű 15 fokon olvadnak, ezért tűzjelzőkben használhatják. alkalmazásával például hőmérőket is gyárthatnak, amelyek mínusz 15 és plusz 800 fok közötti hőmérsékletet jeleznek. fontos anyaga a híradástechnikai lapnak is. /mti/

--

8.28/n

-8-

b.12. faragó szakkör szigetváron

vid/n/fm

1963. március 25.

baranyában egyedül szigetváron működik faragó szakkör, amelyet kapoli ilonka, a kossuth díjas kapoli antal faragó népművész unokája vezet. szakavatott irányításával a szakkör tagjai elsajátítják a faragás csinját-binját. először rajzolni tanulnak, népi motívumokból állítanak össze szép díszítőmintákat, majd fába vésik, fényezik azokat. a szakkörben zömmel felsőtagozatos általános iskolások tevékenykednek. /mti/

--

bb.14. több mint tízezer felnőtt tanul szabolcsban
vid/n/fm

1963. március 25.

az általános és középiskolák esti és levelező tagozataira több mint tízezer felnőtt jár szabolcs-szatmár megyében.

az általános iskolákban már megkezdődtek az évvégi összefoglalók. oroson a hetedik és nyolcadik osztályból negyvenhárman tettek sikeres vizsgát. a községhez tartozó kőlápos tanyán negyvenketten vizsgáztak az általános iskola felsőbb osztályaiból. dicséretes az itt élő szövetkezeti tagok szorgalma, tanulási kedve. jellemző, hogy egész családok ülnek be ismét az iskola padjaiba. id. benicsák mihály 56. éves szövetkezeti tag negyedmagával: lányával és két fiával együtt végzi az iskolát.

rövidesen vizsgáznak a mátészalkai erdőért vállalat dolgozói is. két osztályban harmincötven tanulnak. a vállalat messzemenő segítséget ad tanuló dolgozóinak.

nagy az érdeklődés a középiskola iránt is. a mátészalkai mezőgazdasági technikumban mintegy hatszáz levelező hallgató van. többek között kovács antal nyirbátori lakos lányával, baranyai miklós panyolai lakos fiával, dancs julianna pedig testvéreivel együtt tanul ugyanabban a középiskolában, a levelező, illetve nappali tagozaton. /mti/

--

9.00/n

-9-

le

bb. 15. előkészítő tanfolyam a kertészeti és szőlészeti főiskolán

k/n/ká

1963. március 25.

a kertészeti és szőlészeti főiskola - kellő számú jelentkező esetén - a levelező tagozat felvételi vizsgájára előkészítő tanfolyamokat indít, matematika, kémia és biológia tárgyakból. a tanfolyam időtartama körülbelül 5 hónap, helye a jelentkezők lakóhelyétől függően az ország több városa. a részvételi díj előreláthatóan 450.- forint.

jelentkezés április 15.-ig a főiskola tanulmányi osztályán, budapest, xi. kerület ménesi ut.44./mti/

..-

bb. 16. bodzaviráglé mint növényvédőszer

vid/n/ká

1963. március 25.

dr. sáringer gyula kandidátus, a növényvédelmi kutató intézet keszthelyi laboratóriumának tudományos munkatársa a mátkobarkó ellen újszerű védekezési módszert dolgoz ki. az ismert, s az emberi szervezetre káros irtószerek helyett különböző riasztó vegyületek használatával kísérletezik, amelyek erős illata elűzi a rovarokat, a környéken honos legerősebb illatu virág, a bodzafa virágát préselte ki, s a léből oldatot készített. az oldattal permetezett mákvetésekkel elkerülték a növényi kártevők./mti/

..-

bb. 17. 1000 vagonnal több zöldség a hajdusági termelőszövetkezetekből

vid/n/ká

1963. március 25.

a szövetkezeti gazdálkodás általánossá válásával, valamint a nagyüzemi táblák kialakításával néhány esztendő alatt megkét-szereződött a zöldségtermő terület a hajdusági községekben. 6.800 holdon termelnek zöldségfélét a közös gazdaságok, ezenkívül mintegy 600 holdról a konzervgyárakba szállítanak kertészeti termékeket. a megkötött szerződések alapján az idén 1.000 vagonnal több zöldségfélét értékesítenek a hajdu-bihar megyei termelőszövetkezetek, mint tavaly.

a két jellegzetes tájnövényt - a tormát és a zellert - 1.200 holdon termelik, elsősorban a homoki területeken. zöldbabot, paradicsomot, paprikát, káposztát 500-500 holdon ültetnek./mti/

..-

9. 10/n

-10-

le

bb. 8. a téli termelés kiesés pótlásáért versenyeznek az építők - anyagellátási gondok nehezítik a felajánlások teljesítését - kevés a sóder, de már megkezdődött a kavicsotrása a dunán

1 sb/sze/vg

1963. március 25.

budapest egyik nagy lakásépítőjének, a 43-as építőipari vállalatnak a dolgozói termelési tanácskozásokon vitatták meg a rendkívül tél miatt keletkezett nehézségeket és a nagy lemaradás pótlásának feladatait. az erős hidegben és a szénkorlátozás idején csak néhány építkezésen dolgozhattak és az első negyedévi tervnek jelentős részét nem tudták teljesíteni. most már valamennyi építkezésen teljes erővel megkezdték a munkát, hogy a lemaradás ellenére is átadhassák az idei tervben előírt 2 286 új lakást. a termelési tanácskozásokon a dolgozók úgy döntöttek, hogy a téli kiesés pótlásáért indítanak versenyt. többek között a szocialista címért küzdő verpeléti uti építésvezetőségen - amelyet tíz heti lemaradással sújtott a tél - elhatározták a dolgozók, hogy szeptember végéig törlesztik az adósságot és átadják az előírt hat épület 359 lakását.

a vállalat vezetősége már a nagy hidegek idején kiszállított a munkahelyekre minden anyagot, amire csak hozzájutott, hogy segíthesse a dolgozók felajánlásait, az adósság törlesztését. az építésvezetők ütemterveket készítettek a termelés kiesés pótlására, a gépek és felszerelések gondosabb kihasználására. azt is meglették, hogy vagonhiány miatt drága gépkocsifuvarral hozták el vácról a sódert, amelyre a dunai cement- és mészmű építőinek már nem volt szüksége. az utolsó 500 köbméter sódert most szállítják el, de a vállalat naponta 300-400 köbméternyit használ a betonozáshoz. több nagyon fontos anyagból, mint a sóderből, mészből, válaszfal-tégelből már csak egy-két napra elegendő készlettel rendelkeznek. így veszélybe került a felajánlások teljesítése, a lakások átadása. de nemcsak ennél a vállalatnál, hanem az egész építőiparban is az anyagellátás most az építők legnagyobb gondja. az építőanyagipar azonban egymagában nem tudja megoldani ezt a problémát a többtermeléssel sem, mert a jelenlegi zsúfolt üzemi raktárakból csak a vasút dolgozóinak segítségével, a vagonhiány megszüntetésével pótolhatják a téli szállítási hiányokat.

különösen nagy nehézséget jelent az építkezések sóderellátása. a télen nem tudott folyami kavicsot termelni a befagyott dunából a folyamszabályozó- és kavicsotró vállalat. ezért mintegy 320 000 köbméter beton alapanyaggal, vagyis kavicsal maradt adósa az építőiparnak. /folyt. köv./

8. 10/n

-5-

le

bb. 8. / a téli termelés kiesés... 1. folyt./ gy

a hét közepén azonban már megkezdtek a munkát két kotróhajóval. naponta husz órát dolgoznak a hajók, hogy a legsürgősebb kavics-ellátási gondokon gyorsan segíthessenek. a jövő hét első napjaiban lábatlan környékén is megkezdik a kotrást, s így naponta 7 500 - 9 000 köbméter kitűnő minőségű kavicsot szállítanak majd az építőipar és a betonbetongyártó ipar részére. a vállalat dolgozói elhatározták, hogy pótolják a téli kavicstermelési kiesést, s úgy akarnak dolgozni, hogy még terven felüli anyaggal is segíthessék az építőket./mti/

..

bb. 9. két buvár segítségével javították a kiáradt szilas patak által elsodort ezer milliméteres vízcsővezetékét - nyomoznak 65 000 köbméter víz után - nagy erőfeszítések a 111. as számú csővezeték és a szigetszentmiklósi csáposkut építésének meggyorsítására

1 hbj sze/gy/vg

1963. március 25.

a duna vízszintje jelentősen emelkedett, a kutak vízhozama lényegesen megnőtt, javult a vízellátás, s valamivel jobb a víz íze is. ennek ellenére a vízműveknek rengeteg a tennivalója. első-sorban az ár okozta károkat kell kijavítani. a megáradt szilas patak ugyanis újpest felett kimosta és megrongálta az ezer milliméter átmérőjű főnyomóvezetékét, ami ugyan nem éreztette hatását a vízellátásban, de sürgősen rendbe kell hozni. a vízművek két buvára is közreműködött a helyreállításnál, mert víz alatt kellett szerelni. ugyancsak sürgős feladat annak felderítése, miért fogy lényegesen több víz, mint tavaly ilyenkor. tavaly ilyenkor ugyanis 530 000 köbméter körül volt a napi fogyasztás, most pedig 595 000 köbméter, indokolatlanul nagy ez a növekedés. éppen ezért a vízművek ellenőrzőit állított be, akik az üzemekben és lakóépületekben igyekeznek felderíteni, nem folyik-e el felhasználatlanul rossz vízvezeték-berendezéseken vagy eltört csővezetéseken a víz.

le

/folyt. köv./

8.16./n

-6-

bb.18. erre az évre tízmillió forint értékű megtakarítást vállalatok a dunai vasmű dolgozói

vid/n/ki

1963. március 25.

a termelési tanácskozásokon megvitatott és elfogadott felajánlásokat most összesítették a dunai vasmű gazdasági és mozgalmi vezetői. megállapították, hogy a vasmű tíz gyárreszlegének dolgozói erre az évre tízmillió forintot meghaladó értékű megtakarítást vállalatok. a mártírházak például a tervezettnél ötvenezerrel kevesebb kalóriával akarják készíteni az acél mindenegyes tonnáját. ha ezt a célt elérik, majdnem háromezer tonna fűtőolajat takarítanak meg. a dunai vasműhöz tartozó Lőrinci hengerműben elsősorban a selejt csökkentésére törekednek. az erőmű fűtői arra vállalkoztak, hogy fokozottabban takarékoskodnak a szénrel, s így egy százalékkal csökkentik a salakban visszamaradó, még éghető anyagot.

az anyagtakarékoságon kívül a kohászati üzem dolgozói vállalták, hogy a népgazdaság szükségleteinek megfelelően többféle kohászati termékből túlteljesítik a tervet. az ebből adódó termelési érték eléri a 40 millió forintot./mti/

..

bb.19. a késői vetések sinylették meg a hideget

vid/n/ká

1963. március 25.

a baranyai határban megkezdődött az őszi vetések felülvizsgálata. a szakemberek eddigi tapasztalata az, hogy a hosszú tél nem tett komoly kárt a mintegy 120.000 holdnyi búzában és árpában. a vetések zöme megerősödött, mire a tél beköszöntött. a későbbi és ezért gyenge vetések már inkább megsinylették a kemény, tartós hideget, de a kellő időben alkalmazott fejtrágyázás ezeken is sokat segít. most újabb veszély fenyegeti az őszi vetéseket, megjelent az első növényi kártevő: a futrinka. az enyhe idő szinte egyik napról a másikra a futrinka millióit csalta ki a talajból, ahol a telet átvészelték. a határt járó szakemberek eddig a pécsi és a szigetvári járásban, valamint mohács-szigeten találtak rá a kártevőkre. a kiéhezett futrinkák főleg a buzavetésekre jelentenek nagy veszélyt, mert az árpa már megerősödött. a kártevő megjelenésének hírére a szederkényi növényvédő gépállomás brigádjai ki-vonultak a fertőzött területekre és 16 traktorvontatású porozó-géppel hozzáfogtak a védekezéshez./mti/

le

..

9.16./n

-11-

bb. 8. / a téli termelés kiesés... 1. folyt./ gy

a hét közepén azonban már megkezdtek a munkát két kotróhajóval. naponta husz órát dolgoznak a hajók, hogy a legsürgősebb kavics-ellátási gondokon gyorsan segíthessenek. a jövő hét első napjaiban lábatlan környékén is megkezdik a kotrást, s így naponta 7 500 - 9 000 köbméter kitűnő minőségű kavicsot szállítanak majd az építőipar és a betonbetongyártó ipar részére. a vállalat dolgozói elhatározták, hogy pótolják a téli kavicstermelési kiesést, s úgy akarnak dolgozni, hogy még terven felül anyaggal is segíthessék az építőket./mti/

..

bb. 9. két buvár segítségével javították a kiáradt szilas patak által elsodort ezer milliméteres vízcsővezetékét - nyomoznak 65 000 köbméter víz után - nagy erőfeszítések a 111. as számú csővezeték és a szigetszentmiklósi csáposkut építésének meggyorsítására

1 hbj sze/gy/vg

1963. március 25.

a duna vízszintje jelentősen emelkedett, a kutak vízhozama lényegesen megnőtt, javult a vízellátás, s valamivel jobb a víz ize is. ennek ellenére a vízműveknek rengeteg a tennivalója. első-sorban az ár okozta károkat kell kijavítani. a megáradt szilas patak ugyanis újpest felett kimosta és megrongálta az ezer milliméter átmérőjű főnyomóvezetékét, ami ugyan nem éreztette hatását a vízellátásban, de sürgősen rendbe kell hozni. a vízművek két buvára is közreműködött a helyreállításnál, mert víz alatt kellett szerelni. ugyancsak sürgős feladat annak felderítése, miért fogy lényegesen több víz, mint tavaly ilyenkor. tavaly ilyenkor ugyanis 530 000 köbméter körül volt a napi fogyasztás, most pedig 595 000 köbméter, indokolatlanul nagy ez a növekedés. éppen ezért a vízművek ellenőrzőit állított be, akik az üzemekben és lakóépületekben igyekeznek felderíteni, nem folyik-e el felhasználatlanul rossz vízvezeték-berendezéseken vagy eltört csővezetéseken a víz.

le

/folyt. köv./

8.16./n

-6-

bb.18. erre az évre tízmillió forint értékű megtakarítást vállaltak a dunai vasmű dolgozói

vid/n/ki

1963. március 25.

a termelési tanácskozásokon megvitatott és elfogadott felajánlásokat most összesítették a dunai vasmű gazdasági és mozgalom vezetői. megállapították, hogy a vasmű tíz gyárüzemének dolgozói erre az évre tízmillió forintot meghaladó értékű megtakarítást vállaltak. a martvászek például a tervezettnél ötvenezerrel kevesebb kalóriával akarják készíteni az acél mindenegyes tonnáját. ha ezt a célt elérik, majdnem háromezer tonna fűtőolajat takarítanak meg. a dunai vasműhöz tartozó Lőrinci hengerműben elsősorban a selejt csökkentésére törekednek. az erőmű fűtői arra vállalkoztak, hogy fokozottabban takaróskodnak a szénnel, s így egy százalékkal csökkentik a salakban visszamaradó, még éghető anyagot.

az anyagtakarékosságon kívül a kohászati üzem dolgozói vállalták, hogy a népgazdaság szükségleteinek megfelelően többféle kohászati termékből túlteljesítik a tervet. az ebből adódó termelési érték eléri a 40 millió forintot./mti/

..

bb.19. a késői vetések sínylették meg a hideget

vid/n/ká

1963. március 25.

a baranyai határban megkezdődött az őszi vetések felülvizsgálata. a szakemberek eddigi tapasztalata az, hogy a hosszú tél nem tett komoly kárt a mintegy 120.000 holdnyi búzában és árpában. a vetések zöme megerősödött, mire a tél beköszöntött. a későbbi és ezért gyenge vetések már inkább megsínylették a kemény, tartós hideget, de a kellő időben alkalmazott fejtrágyázás ezeken is sokat segít. most újabb veszély fenyegeti az őszi vetéseket, megjelent az első növényi kártevő: a futrinka. az enyhe idő szinte egyik napról a másikra a futrinka millióit csalta ki a talajból, ahol a telet átvészelték. a határt járó szakemberek eddig a pécsi és a szigetvári járásban, valamint mohács-szigeten találtak rá a kártevőkre. a kiéhezett futrinkák főleg a búzavetésekre jelentenek nagy veszélyt, mert az árpa már megerősödött. a kártevő megjelenésének hírére a szederkényi növényvédő gépállomás brigádjai ki-vonultak a fertőzött területekre és 16 traktorvontatású porzó-géppel hozzáfogtak a védekezéshez./mti/

le

..

9.16./n

-11-

bb.20. a miskolci nemzeti színház vezetői az üzemi dolgozókkal együttesen készítik a jövő évi műsortervet

vid/n/fm

1963. március 25.

a miskolci nemzeti színház művészei és vezetői szoros, baráti kapcsolatot építettek ki a gyárak és a vállalatok dolgozóival. így például a nagyüzemi munkásokból alakult meg a színház baráti köre: a déryné brigád, tagjai munkahelyükön keresik fel a szocialista brigádokat, az ipari dolgozókat és ismertetik velük a színház programját, a bemutatásra kerülő színművek rövid tartalmát és meghívják őket az előadásokra, ugyanakkor a bemutatott műsorról közlik a dolgozók véleményét és észrevételét a színház vezetőivel. a déryné brigádnak nagy része van abban is, hogy az idén már mintegy négyezer üzemi dolgozó vásárolt színházbérletet.

a miskolci nemzeti színház jövőre ünnepli fennállásának 140. évfordulóját. az ünnepi évre készülve a társulat vezetősége úgy határozott, hogy a nagy színház nyolc bemutatóján csak magyar drámákat, operetteket és színműveket tűz műsorra. ezt a tervet ismertették a déryné brigáddal, amelynek tagjai az ünnepi programot megbeszélik az üzemek és intézmények dolgozóival. megkérdezik őket, hogy a magyar klasszikusok közül kiknek az alkotásait néznék meg szívesen. a véleményeket közlik a színház vezetőségével, akik így az üzemi dolgozókkal együttesen alakítják ki az ünnepi év műsortervét./mti/

bb.21. néhány hét aljtt 150 mezőgazdasági ankétot rendeztek a népfront bizottságok zala megyében

vid/n/ká

1963. március 25.

a hazafias népfront zala megyei járási bizottságai 150 mezőgazdasági ankétot rendeztek az elmúlt hetekben. az előadásokon és a vitán csaknem 10.000 termelőszövetkezeti gazda vett részt.

az ankétot azokkal a kérdésekkel foglalkoztak, amelyek előbbre viszik a zalai mezőgazdaságot; elsősorban a tájjellegű termeléssel, az egyes vidékeken adott lehetőségek kihasználásával, új termelési módok alkalmazásával, új növény fajták termesztésével, zala megye jelentős része az országos átlagnál jóval több csapadékot kap de a víz kihasználatlanul folyik el a patakokban és a folyókban. az ankétokon számos javaslat hangzott el a víz felhasználására. a megyében hamarosan megkezdődik a komplex talajjavítás és az általános vízrendezés./mti/

9.22/n

-12-

bb.22. háziasszonyok klubja cellódömölkön

vi/n/fm

1963. március 25.

a cellódömölkői petőfi művelődési házban klubot létesítettek a járási székhely háziasszonyai részére. az asszonyok a szóra-kozáson kívül - varrni, hímézni tanulnak, ismeretterjesztő elő-adásokat hallgatnak. a klubnak mintegy 40 tagja van./mti/

bb.23. ,,vetítsék széles körben a béke, a humanizmus gondol-
latát tükröző filmeket,, -javasolja az országos béketanács

1 /di/n/sr

1963. március 25.

a májusi leszerelési hónap előkészítésének időszakában és az eseménysorozat napjaiban sokféle megmozdulásra kerül sor hazánk-ban. az országos béketanács kezdeményezésére megemlékeznek az akcióról a moikban is. a magyar békemozgalom vezető testülete ugyanis felkérte a mokép-et, hogy vetítsék széles körben a béke, a humanizmus gondolatát tükröző filmeket, köztük a magyar művészek műveit. javasolta, hogy ezeket a filmeket adják át a városok és falvak népfront-bizottságainak, valamint az akcióban részvevő tömegszervezetek irányító testületeknek, még gazdagabbá, változatosabbá tegyék a rendezvényeket.

az országos béketanács ezen kívül felkérte a magyar televíziót és a budapest filmstúdiót, hogy a következő hónapokban készítsenek néhány olyan kisfilmet, amely a béke kérdésével foglalkozik./mti/

9.30/n

-13-

le

le

bb. 24. kétnapos lágyforrasztási kollokvium kezdődött a technika házában

t tz/j cs hk

1963. március 25.

a hira-dástechnika és más érdekelt iparágak mintegy 300 szakértője gyűlt össze hétfőn reggel a technika házában a hira-dástechnikai tudományos egyesület lágyforrasztási kollokviumán. a kétnapos megbeszélésen 10 előadás alapján tárgyalják meg azokat az eredményeket, amelyeket a hazai és a külföldi kutatók e téren legújabbán értek.

a kollokvium összehívását az tette szükségessé, hogy az egyre terjedő és mindinkább nagyipari méretekben alkalmazott félvezető technika olyan fokozott követelményeket támaszt az elektromos kötésekkel szemben, amelyeket csak az ugynevezett lágyforrasztással lehet kielégíteni. az eddig használt módszereket azonban annakidején még nem a mai, igen „magas”, igények figyelembevételével alakították ki, s ezért vált ennek a technológiának a fejlesztése világszerte a kutatómunka egyik legizgalmasabb területévé./mti/

--

bb.25. meghalt baternay béla ujságíró

muosz/j cs hk

1963. március 25.

baternay béla ujságíró, a neue zeitung munkatársa 46 éves korában, hétfőn elhunyt. temetéséről később intézkednek.
/mti /

le

1227/n

- 14-

bb.26. a tervezettnél fél évvel előbb megkezdtek a termelési próbát a tatabányai cementgyár új mészüzemében

vid sz/ cs ki

1963. március 25.

a tatabányai cement- és mészműveknél 1961 végén új mészüzem építését kezdték meg. az üzem építői vállalták, hogy a tervezettnél fél évvel előbb elkészítik a hat új akna-kemencét.

az építők és szerelők a cementgyár beruházási osztályával kitűnő összhangban dolgoztak. különösen kiemelkedő munkát végeztek a budapesti szellőző művek és a hejősbabai cementipari gépjavitó vállalat dolgozói. bár a nehéz tél itt is alaposan próbára tette az építők erejét, becsülettel teljesítették ígéretüket: 1963 szeptember vége helyett - fél évvel előbb -, már most megkezdtek a termelési próbát az új mészüzemben. szombaton feltöltötték mészkövel az egyik kemencét, s hétfőn már égették benne a meszet. a következő napokban sorra befűtik a többi kemencét is, s ezzel párhuzamosan megszüntetik az égetést a régi kemencékben.

a hetven millió forintos költséggel épített új üzem kemencéibe emberi kéz érintése nélkül érkezik a bányákból a mész-kő, s a kész meszet is szalagok, berendezések szállítják el. a munkások jóformán csak a gépeket irányítják. míg a régi kemencék-nél gyakran nyolcvan-száz fokos hőségben dolgoztak, az új üzem porelszívó berendezések teremtenek egészséges munkakörülményeket. az üzemben évente 72.000 tonna meszet égetnek az eddiginél gazdaságosabban, mert a korszerű aknakemencék kiszolgálásához százal kevesebb dolgozóra van szükség./mti/

--

12.30/n

-15-

le

bb.27. a francia városgazdálkodási és egészségügyi dolgozók szakszervezetének meghívására

j/cs hk

1963. március 25.

kéttagu magyar delegáció utazott vasárnap rouenba, a szakszervezet március 26-án kezdődő kongresszusára. az orvos-egészségügyi dolgozók szakszervezetének elnökségét sárfi rózsai, a szakszervezet titkára, a helyiipari és városgazdasági dolgozók szakszervezetét péter istván osztályvezető képviseli./mti/

--

bb.28. új gépeket helyeztek üzembe - naponta száz mázsa csemegevaj készül zalaegerszegen

vid sz /cs ki

1963. március 25.

a zala megyei tejipari vállalat zalaegerszegi sajt- és vajgyárában hétfőn modern köpülő berendezéseket helyeztek üzembe. ezekkel a gépekkel kétszeresére növelhetik a termelést, s így most már naponta száz mázsa csemegevaj készül zalaegerszegen./mti/

--

bb.29. szerdán temetik székely mihályt

j/ cs hk

1963. március 25.

az operaház igazgatósága közli, hogy székely mihály kétszeres kossuth-díjas kiváló művész bucsusztatása 27-én, szerdán délelőtt 1/2 10 órakor lesz az operaház előcsarnokában, ahová csak meghívóval lehet belépni. a temetési szertartásra körülbelül 11 órakor kerül sor a farkasréti temetőben./mti/

--

12.43/n

-16-

bb. 30. strandra „oktogon,, , estére „kenguru,, táska - bőrdíszmű kiállítás nyílt a tanács köruti bemutatóteremben

t/kf/rj vg

1963. március 25.

a divatáru nagykereskedelmi vállalat bőrdíszműkiállítást rendezett a tanács körút 8. szám alatti bemutatóteremben.

a bőrdíszműáruk nagyrésze ma már nem is divat, - hanem közszükségleti cikknek számít. szinte elképzelhetetlen például a munkába induló nő - vagy akár a férfi is - bevásárló táskánélkül. a közszükségleti cikk jellegét egyébként jól mutatja a táskák formája, s főleg a „befogadóképessége,, a divatáru nagykereskedelmi vállalat a tavaszi-nyári idényre már a legújabb, a külföldi, főleg francia, divatot követő táskákkal, bőröndökkel jelenik meg. a női táskák formája nyújtottan, vagy magasítottan továbbra is nagyalakú. a nyári táskák sokkal tarkábbak, fehér, vaj, drapp, piros, stb. színűek. a divattáskákból mintegy 80 új forma jelenik meg az üzletekben, anyaguk többnyire műbőr, műanyag. az idén újdonság lesz a nikkelezett fémkeretű táskák. egyre gyakoribb díszítőelem a ruháknál is divatos lánc. gazdag a választék a válszijas női táskából is.

különlegesség a drapp színű sertésbőr nappali, vagy a préselt szalma mintájú délutánra is alkalmas franciás műbőr táskák. a „kenguru,, elnevezésű táskák nevéhez illően zsebes megoldással készültek, s lakkszerű kidolgozása miatt esti viselet. a sokféle új strandtáska közül az „oktogon,, elnevezésű nyolcszögletes formájú számít-hat sikerre. férfiak és nők egyaránt hordhatják s háromféleképpen használhatják a műbőr és vászon sporttáskát, amely cipődobozhoz hasonlít, de kibontva, megrakva, felér egy kisebb zsákkal is. a férfiak 8 ujféle aktatáska közül válogathatnak.

az érdekes kiállítás hétfőn nyílt meg, s április 6-ig naponta 10- 18 óra között tekinthető meg./mti/

--

13.00/-n

-17-

le

bb.31. angol automatikai és méréstechnikai szakkiallítás nyílt
budapesten

t sz/ sz/cs vg

1963. március 25.

anglia legnagyobb automatikai berendezéseket gyártó kon-
szernye a 47 vállalatot magába foglaló elliott automation group
kiállítást rendezett budapesten. bemutatja az ipar különböző
ágában, köztük az olajbányászatban, a vegyi folyamatoknál, az
acélgyártásnál és a hőerőműveknél alkalmazható automatikus folya-
matszabályozó és mérő berendezéseket.

hétfőn a metrimpex kossuth lajos téri bemutató termében
i.t.m.pink, nagybritannia budapesti követe nyitotta meg az angol
automatikai és méréstechnikai szakkiallítást. megnyitó beszéd-
ben hangsúlyozta, hogy anglia a műszerek gyártásában a világon a
második helyet foglalja el. a magyar ipari szakemberek körében
is elismertek az angol műszerek, ennek tulajdonítva, hogy 18
hónap alatt ez már a negyedik angol kiállítás, amelyet itt e
mintateremben megnyitnak. reméli, hogy ez a kiállítás is hozzá-
járul a kereskedelmi kapcsolatok további fejlődéséhez.

magyar részről kallós ödön, a magyar kereskedelmi kamara
elnöke üdvözölte a jelentésvetőket, s válaszolt a londoni és a budapesti
kereskedelmi kamarák között kialakult eredményes együttműködést,
amely szintén azt szolgálja, hogy az országaink közötti árucseré
növekedjék. a kapcsolatok elmélyítéséhez hozzájárul majd az is,
hogy áprilisban angol gazdasági küldöttség látogat hazánkba, a
közeljövőben pedig magyar kiállítás nyílik manchesterben ./mti/

- . -

le

14.00/n

-18-

bb.32. időjárásjelentés

sze cs

1963.március 25.

a meteorológiai intézet jelenti 1963. március 25-én ,
hétfőn délután :

a hőmérséklet kissé emelkedik, az elmúlt 24 óra
folyamán közép-európa felett magasnyomású képződmény alakult ki.
ezeken a területeken napos, száraz az időjárás. az éjszakai le-
hülések erősek, de a márciusi erős besugárzás hatására a nappali
felmelegedés is erős, így a nappali középhőmérséklet fokozatosan
emelkedik. hazánkban tegnap általában nyolc-tizenegy órán át sü-
tött a nap. a délkeleti megyékben csak 5-9 órás napsütés volt és
néhány helyen jelentéktelen hó szállingózást is észleltek. a hő-
mérséklet napközben plusz 2- plusz 6 fokig emelkedett, hajnalban
minusz 1- minusz 5 fokig hült le a levegő. ma délelőtti ország-
szerte kevés volt a felhő, a hőmérséklet plusz 2- plusz 7 fok
között váltakozott.

budapesten vasárnap a hőmérséklet napi középértéke 1.1
fok volt, a sokévi átlagnál 6.4 fokkal alacsonyabb. ma 12 óra-
kor budapesten a hőmérséklet plusz 6 fok, a tengerszintre át-
számított légnyomás 767 milliméter, gyengén süllyedő irány-
zatú.

várható időjárás kedd estig: ma kevés felhő, eső nélkül,
holnap nyugaról felhősödés, legfeljebb néhány helyen kevés eső.
élénkülő déli, délnyugati szél. a hőmérséklet: 0 fok körül, leg-
magasabb nappali hőmérséklet holnap 8-12 fok között.

a duna vízállása budapestnél 596 centiméter ./mti/

-.-

bb.33. megszűnnek a vonatkorlátozások

sze cs vg

1963.március 25.

a MÁV vezérigazgatósága közli, hogy április 1-én 0 órá-
tól valamennyi személyvonati korlátozás megszűnik. a menetrend-
ben szereplő minden vonat közlekedik./mti/

-.-

le

14.06/n

-19-

bb.31. angol automatikai és méréstechnikai szakkiállítás nyílt
budapesten

t sz/ sz/cs vg

1963. március 25.

anglia legnagyobb automatikai berendezéseket gyártó kon-
szernye a 47 vállalatot magába foglaló elliott automation group
kiállítást rendezett budapesten. bemutatja az ipar különböző
ágában, köztük az olajbányászatban, a vegyi folyamatoknál, az
acélgyártásnál és a hőerőműveknél alkalmazható automatikus folya-
matszabályozó és mérő berendezéseket.

hétfőn a metrimpex kossuth lajos téri bemutató termében
i.t.m.pink, nagybritannia budapesti követe nyitotta meg az angol
automatikai és méréstechnikai szakkiállítást. megnyitó beszédé-
ben hangsúlyozta, hogy anglia a műszerek gyártásában a világon a
második helyet foglalja el. a magyar ipari szakemberek körében
is elismertek az angol műszerek, ennek tulajdonítja, hogy 18
hónap alatt ez már a negyedik angol kiállítás, amelyet itt e
mintateremben megnyitnak. reméli, hogy ez a kiállítás is hozzá-
járul a kereskedelmi kapcsolatok további fejlődéséhez.

magyar részről kallós ödön, a magyar kereskedelmi kamara
elnöke üdvözölte a jelenlévőket, s válaszolt a londoni és a budapesti
kereskedelmi kamarák között kialakult eredményes együttműködést,
amely szintén azt szolgálja, hogy az országaink közötti árucseré
növekedjék. a kapcsolatok elmélyítéséhez hozzájárul majd az is,
hogy áprilisban angol gazdasági küldöttség látogat hazánkba, a
közeljövőben pedig magyar kiállítás nyílik manchesterben ./mti/

- . -

le

14.00/n

-18-

bb.32. időjárásjelentés

sze cs

1963.március 25.

a meteorológiai intézet jelenti 1963. március 25-én ,
hétfőn délután :

a hőmérséklet kissé emelkedik, az elmúlt 24 óra
folyamán közép-európa felett magasnyomású képződmény élakult ki.
ezeken a területeken napos, száraz az időjárás. az éjszakai le-
hülések erősek, de a márciusi erős besugárzás hatására a nappali
felmelegedés is erős, így a nappali középhőmérséklet fokozatosan
emelkedik. hazánkban tegnap általában nyolc-tizenegy órán át sü-
tött a nap. a délkeleti megyékben csak 5-9 órás napsütés volt és
néhány helyen jelentéktelen hó szállingózást is észleltek. a hő-
mérséklet napközben plusz 2- plusz 6 fokig emelkedett, hajnalban
minusz 1- minusz 5 fokig hűlt le a levegő, ma délelőtti ország-
szerte kevés volt a felhő, a hőmérséklet plusz 2- plusz 7 fok
között váltakozott.

budapesten vasárnap a hőmérséklet napi középértéke 1.1
fok volt, a sokévi átlagnál 6.4 fokkal alacsonyabb. ma 12 óra-
kor budapesten a hőmérséklet plusz 6 fok, a tengerszintre át-
számított légnyomás 767 milliméter, gyengén süllyedő irány-
zatu.

várható időjárás kedd estig: ma kevés felhő, eső nélkül,
holnap nyugaról felhősödés, legfeljebb néhány helyen kevés eső.
élénkülő déli, délnyugati szél. a hőmérséklet: 0 fok körül, leg-
magasabb nappali hőmérséklet holnap 8-12 fok között.

a duna vízállása budapestnél 596 centiméter ./mti/

-. -

bb.33. megszűnnek a vonatkorlátozások

sze cs vg

1963.március 25.

a MÁV vezérigazgatósága közli, hogy április 1-én 0 órá-
tól valamennyi személyvonati korlátozás megszűnik. a menetrend-
ben szereplő minden vonat közlekedik./mti/

-. -

le

14.06/n

-19-

bb 36. több zöldség, tojás és hus heves megyéből - hőkezeléses zöldségraktár épül gyöngyösön

vid/j/m/ká

1963. március 25.

a szövetkezetek heves megyei értékesítő központjának igazgatósága hétfőn délelőtt tartotta évi közgyűlését, amelyen megvitatották a felvásárlás, értékesítés tapasztalatait és az 1963. évi feladatokat. a közgyűlés megállapította, hogy a megye mezőgazdaságának szocialista átszervezése óta lényegesen javult a lakosság zöldség- és húsellátása. amíg 1958-ban a termelőszövetkezetek és egyéni gazdák 3.034 holdra kötötték zöldségtermelési szerződést, 1962-ben már 8.208 holdról szállítottak szerződés alapján zöldséget és burgonyát. ezenkívül több mint 1000 vagon gyümölcsre és 48 vagon szárazbabra is kiterjedt a szerződés. a rendkívül kedvezőtlen időjárás ellenére a burgonya-, zöldség- és gyümölcsfelvásárlási tervet 96 százalékra teljesítették, 5.300 vagon árut vásároltak föl, 94 vagonnal többet, mint az előző évben.

az idei évre minden eddiginél nagyobb mennyiségű zöldség, gyümölcs és hús felvásárlását és értékesítését vették tervbe. burgonyából, zöldségből és gyümölcsből az elmúlt évinél 1.200 vagonnal több, kereken 6.500 vagonnal, baromfiból 90 vagonnal kerül majd felvásárlásra.

a jobb áruezellátás érdekében fokozzák a beruházást is. gyöngyösön mintegy 25 millió költséggel megkezdik egy hőkezeléses zöldségraktár építését, egerben pedig 300.000 forintos beruházással zöldség- és gyümölcs-mintaboltot hoznak létre. /mti/

---

bb 37. teljesítette negyedévi tervét a komlói kossuth-bánya

vid/sze/m/ki

1963. március 25.

a komlói szénbányászati tröszt legnagyobb termelőüzemének, kossuth-bányának dolgozói hétfőn teljesítették első negyedévi termelési tervüket. ezzel megelőzték valamennyi mecseki fekete-szénbányát. egyidejűleg vállalták, hogy március végéig tervükön felül nyolcszáz vagon szenet termelnek. /folyt.köv./

15.04/a

- 20 -

le

bb 37. /teljesítette ... 1. folyt./ m

a kossuth-bányaiak példamutatóan tettek eleget egyéb kötelezettségeiknek is. így például a dolgozónként egy műszakra jutó szén 11 kilóval több az előírtnál, a tonnánkénti termelési költséget pedig 15 forintra szorították a tervezett alá. /mti/

---

bb 38. beköltöztek a gépek és a dolgozók a hungária jacquard-gyár új üzemébe

i sz/sze/m/vg

1963. március 25.

a magyar selyemipari vállalat kispesti hungária jacquard-gyára új üzemmel gyarapodott. a szövőelőkészítő 1.200 négyzetméteres új csarnokát, a 23-as építőipari vállalat dolgozói a határidőt megelőzve, már néhány héttel ezelőtt átadták a selyemgyáriaknak, a régi gépek áthelyezése és az ujak, köztük a 194-orsós csehszlovák gyártmányú csévéző üzembeállítása azonban fokozatosan történt, hogy a termelésben ne legyen kiesés. a költözködés véglegesen vasárnap fejeződött be és hétfőn birtokukba vették a munkások a teljes üzemet. a csarnok építésére három- és félmillió forintot fordítottak, hogy egészségesebb, korszerű munkahelyre kerüljenek a dolgozók a régi zsúfolt, elavult üzemből, amelyet a megnövekedett termelés miatt már régen kínttek.

a szövőelőkészítő építése csak egy része a hungária jacquard gyár 13 millió forintos költséggel járó rekonstrukciójának. a gyár korszerűsítése tavaly kezdődött és 1965 elejéig fejeződik be. az átalakítások után felszabaduló műhelytérben 80-100 új szövőgépet tudnak majd elhelyezni, s így nagymértékben növelhetik a selyemgyártást. /mti/

---

bb 39. gyorsan szikkadnak a talajok - 40 traktor hasítja a barázdát a fonói gépállomás körzetében - ültetik az előcsíráztatott burgonyát kalocsa környékén

vid/ö/kz/m/ká

1963. március 25.

a hétfői esőzést felváltó napos, szeles idő gyorsan szárítja a talajokat. hétfőn sokhelyütt ismét megkezdődhettek a csapadék miatt megakadt munkák. a legtöbb esőt a dunántúli megyék kapták, de hétfőn már ismét traktorok zúgtak somogy megye határában. a fonói gépállomás traktorainak 80 százaléka - 40 erőgép - hasította a friss barázdát a szövetkezeti gazdaságok nagy tábláin. a kevésbé szikkadt határrészeken a fejtrágyázást végezték. ahol géppel nem lehetett rámenni a földre, ott kézzel szórták a kemény telet megsínyelt kalászosokra a tápanyagot. /folyt.köv./

15.20/a

- 21 -

le

bb 36. több zöldség, tojás és hus heves megyéből - hőkezeléses zöldségraktár épül gyöngyösön

vid/j/m/ká

1963. március 25.

a szövetkezetek heves megyei értékesítő központjának igazgatósága hétfőn délelőtt tartotta évi közgyűlését, amelyen megvitatották a felvásárlás, értékesítés tapasztalatait és az 1963. évi feladatokat. a közgyűlés megállapította, hogy a megye mezőgazdaságának szocialista átszervezése óta lényegesen javult a lakosság zöldség- és húsellátása. amíg 1958-ban a termelőszövetkezetek és egyéni gazdák 3.034 holdra kötöttek zöldségtermelési szerződést, 1962-ben már 8.208 holdról szállítottak szerződés alapján zöldséget és burgonyát. ezenkívül több mint 1000 vagon gyümölcsre és 48 vagon szárazbabra is kiterjedt a szerződés. a rendkívül kedvezőtlen időjárás ellenére a burgonya-, zöldség- és gyümölcsfelvásárlási tervet 96 százalékra teljesítették, 5.300 vagon árut vásároltak föl, 94 vagonnal többet, mint az előző évben.

az idei évre minden eddiginél nagyobb mennyiségű zöldség, gyümölcs és hús felvásárlását és értékesítését vették tervbe. burgonyából, zöldségből és gyümölcsből az elmúlt évinél 1.200 vagonnal több, kereken 6.500 vagonnal, baromfiból 90 vagonnal kerül majd felvásárlásra.

a jobb áruellátás érdekében fokozzák a beruházást is. gyöngyösön mintegy 25 millió költséggel megkezdik egy hőkezeléses zöldségraktár építését, egerben pedig 300.000 forintos beruházással zöldség- és gyümölcs-mintaboltot hoznak létre. /mti/

---

bb 37. teljesítette negyedévi tervét a komlói kossuth-bánya

vid/sze/m/ki

1963. március 25.

a komlói szénbányászati tröszt legnagyobb termelőüzemének, kossuth-bányának dolgozói hétfőn teljesítették első negyedévi termelési tervüket. ezzel megelőzték valamennyi mecseki fekete-szénbányát. egyidejűleg vállalták, hogy március végéig tervükön felül nyolcszáz vagon szenet termelnek. /folyt.köv./

15.04/a

- 20 -

le

bb 37. /teljesítette ... 1. folyt./ m

a kossuth-bányaiak példamutatóan tettek eleget egyéb kötelezettségeiknek is. így például a dolgozónként egy műszakra jutó szén 11 kilóval több az előirtnál, a tonnánkénti termelési költséget pedig 15 forintra szorították a tervezett alá. /mti/

---

bb 38. beköltöztek a gépek és a dolgozók a hungária jacquard-gyár új üzemébe

i sz/sze/m/vg

1963. március 25.

a magyar selyemipari vállalat kispesti hungária jacquard-gyára új üzemmel gyarapodott. a szövőelőkészítő 1.200 négyzetméteres új csarnokát, a 23-as építőipari vállalat dolgozói a határidőt megelőzve, már néhány héttel ezelőtt átadták a selyemgyáriaknak, a régi gépek áthelyezése és az újak, köztük a 194-orsós csehszlovák gyártmányú csévélő üzembeállítása azonban fokozatosan történt, hogy a termelésben ne legyen kiesés. a költözködés véglegesen vasárnap fejeződött be és hétfőn birtokukba vették a munkások a teljes üzemet. a csarnok építésére három- és félmillió forintot fordítottak, hogy egészségesebb, korszerű munkahelyre kerüljenek a dolgozók a régi zsúfolt, elavult üzemből, amelyet a megnövekedett termelés miatt már régen kinőttek.

a szövőelőkészítő építése csak egy része a hungária jacquard gyár 13 millió forintos költséggel járó rekonstrukciójának. a gyár korszerűsítése tavaly kezdődött és 1965 elejéig fejeződik be. az átalakítások után felszabaduló műhelytérben 80-100 új szövőgépet tudnak majd elhelyezni, s így ~~igly~~ nagymértékben növelhetik a selyemgyártást. /mti/

---

bb 39. gyorsan szikkadnak a talajok - 40 traktor hasítja a barázdát a fonói gépállomás körzetében - ültetik az előcsíráztatott burgonyát kalocsa környékén

vid/ö/kz/m/ká

1963. március 25.

a hétfői esőzést felváltó napos, szeles idő gyorsan szárítja a talajokat. hétfőn sokhelyütt ismét megkezdődhettek a csapadék miatt megakadt munkák. a legtöbb esőt a dunántúli megyék kapták, de hétfőn már ismét traktorok zúgtak somogy megye határában. a fonói gépállomás traktorainak 80 százaléka - 40 erőgép - hasította a friss barázdát a szövetkezeti gazdaságok nagy tábláin. a kevésbé szikkadt határrészekén a fejtrágyázást végezték. ahol géppel nem lehetett rámenni a földre, ott kézzel szórták a kemény telet megsínyelt kalászosokra a tápanyagot. /folyt.köv./

15.20/a

- 21 -

le

bb 39. /gyorsan ... 1. folyt./ m

békés megyében már kora reggel benépesült a határ. az orosházi járásban az összes traktorok és fogatok 50 százaléka volt munkában. nagyobb részük talajelőkészítéssel, fejtrágyázással foglalkozott, de a pusztaföldvári, a nagyszénási és a tótkomlói határban már vetettek is. bács megye hagyományos korai burgonya-termelő községeiben - kalocsa környékén - hétfőn megkezdtek az előcsiráztatott gumók szabadföldi kiültetését. ezt az aprólékos gondosságot igénylő munkát mindenütt az asszonyok végzik. érdekes egyébként, hogy ez az első munka, amelyet az idő nem hátráltatott, sőt még a múlt événél is mintegy két héttel korábban fogtak hozzá.

borsod és szabolcs-szatmár megyéből a gyümölcsfák téli ápolásának befejezéséről adtak hírt. figyelemreméltó, hogy például borsodban a termelőszövetkezetek nagy részében és valamennyi állami gazdaságban már jól képzett szakmunkások végezték el a metszéseket. szabolcs-szatmár megyében a metszések befejeztével nyomban hozzáláttak az első permetezés előkészítéséhez. hatalmas üstökben mintegy 400.000 liter tömény kénfőzetet - úgynevezett alkalmas időben - vízzel hígítják, s valósággal lemosatják vele a fákat. a nagy munkához szerte a megyében készenlétben állnak a gépek. az állami gazdaságokban 120, a termelőszövetkezetekben pedig mintegy 300 korszerű, nagyteljesítményű gép várja üzemképes állapotban az indulást.

az üzemi gyümölcsösök rendbetételével egyidőben szervezetter oldják meg a háztáji és szórványgyümölcsösök ápolását is. /mti/ törzsoldatot - állítanak elő. ezt később - a permetezésre

a szerkesztőségek figyelmébe!

/ az országgyűlés.....25.folyt./ 19 sorában a szöveg helyesen a következő:

.....járják az országot sárospataktól, kiskörösíig, tázlárig, hogy segítséget.....

15.30/a

- 22 -

bb. 34. a nógrád megyei képviselőcsoport

k sr/ j cs

1963. március 25.

megtartotta ülését és ezen czottner sándort választotta elnökéül. /mti/

-. -

bb. 35. kgst- tanácskozás budapesten a felszín alatti vízkészletek felméréséről

i tz/ gk cd vg

1963. március 25.

hétfőn délután a magyar állami földtani intézet helyiségében kgst-tárgyalások kezdődtek a felszín alatti vízkészletek számításáról és nyilvántartásáról. ennek a felmérésnek a módszereit eddig sehol a világon nem sikerült kielégítően kidolgozni. a jelenlegi, előreláthatólag csütörtökig tartó tanácskozásnak, amelyet az országos földtani főigazgatóság rendez, éppen az a rendeltetése, hogy a tagállamok szakemberei kicserélhessék e téren szerzett tapasztalataikat./mti/

-. -

bb 40. a román katonai küldöttség látogatása a sasad termelőszövetkezetben

k ie/m/ká

1963. március 25.

a hazánkban tartózkodó román katonai küldöttség egy csoportja ion ionica altábornagy, a román népköztársaság fegyveres erők miniszterének helyettese vezetésével hétfőn délután látogatást tett a 11. kerületi sasad termelőszövetkezetben. a vendégeket lakatos béla vezérőrnagy, honvédelmi miniszterhelyettes kísérte.

a termelőszövetkezetben ágh istván, a tsz elnöke, valamint tóth lászló, a fővárosi tanács mezőgazdasági osztályának vezetője és cseh józsef, a 11. kerületi tanács elnöke fogadta a román vendégeket. az elnök röviden ismertette a sasad tsz munkáját, terveit, majd a küldöttség tagjai megtekintették a tsz korszerű új üveg-ház-kombinátját és csibenevelő üzemét. a gazdaság megtekintése után a román vendégek baráti beszélgetést folytattak a szövetkezet vezetőivel, nagy tetszéssel szólva a látottakról. /mti/

-. -

45,55/,m

-23-

OK

bb 41. jubileumi hangverseny

k szf/bog/m/cz

1963. március 25.

a villamosművek székházának és a kgm tervező irodájának egye-
sített szimfonikus zenekara szombat este tartotta 10 éves jubi-
leumi hangversenyét a nehézipari minisztérium dísztermében. a szak-
szervezeti országos kulturális versenyeken többször kitüntetett, fő-
leg mérnökökből és technikusokból álló zenekar händel, beethoven,
csajkovszkij és kodály műveket adott elő nagy sikerrel. dr. dévai andrás
nehézipari miniszterhelyettes jubileumi hangversenyen záborszky jánosnak,
a zenekar karnagyának kiváló dolgozó kitüntetést adott át, a vasas
szakszervezet pedig ezüst serleggel jutalmazta a zenekar kulturális munkáját. /mti/

...-

bb 42. szerdán temetik székely mihályt - az operaház gyászjelentése

m/cz

1963. március 25.

az állami operaház a következő gyászjelentést tette közzé:

„a magyar állami operaház igazgatósága és egész tagsága mély-
séges fájdalommal jelenti, hogy büszkesége, székely mihály, két-
szeres kossuth díjas kiváló művész, az állami operaház örökös tag-
ja 1963. március 22-én reggel váratlanul elhunyt.

példaképe volt a lelkiismeretes művészek. az a nemes egysze-
rűség, amellyel az operairodalom legnagyobb szerepeit alakította,
40 esztendőn át maradandó emlékeket hagyott mindenkiben, aki hall-
hatta.

székely mihály művészete országunk határain túl is elismerést
keltett és a világ csaknem valamennyi nagy operaszínpadának minden-
kor szívesen látott vendége volt. legjobban azonban itthon, a mi
operaházunkban szeretett énekelni és egész életpályáján a budapes-
ti operaház iránti szeretet vezérelte. 1963. március 27-én, szerdán
délelőtt 9 óra 30 perckor bucsuztatjuk az operaház előcsarnokából,
majd utána a farkasréti temetőben a budapest főváros tanácsa
által adományozott diszszirhelyen helyezük örök nyugalomra.

emlékét kegyelettel őrizzük,.. /mti/

...-

16.23/a

- 24 -

de

a szerkesztőségek figyelmébe!

a mai bb 40-es számú hírlünk /a román katonai küldöttség ../
második bekezdés harmadik negyedik sorában a szöveg a követ-
kezőképpen módosul: ... és cseh józsef a 11. kerületi tanács
vb elnökhelyettese fogadta a román vendégeket, az elnökhelyet-
tes röviden ... /mti/

...-

bb 43. száz szál gyertya csillogó fénye mellett ünnepelte szü-
letésének századik évfordulóját öreglakon özvegy horváth jánosné

vid/sze/m/cz

1963. március 25.

nem mindennapi ünnepség zajlott le hétfőn délelőtt a somogy
megyei öreglak községben özvegy horváth jánosné házában. gyerme-
kei, dédunokái, rokonai, ismerősei, a fonyódi járási tanács, va-
lamint a helyi párt-, tanács- és tömegszervezetek képviselői ke-
resték fel, hogy köszöntsék őt születésének századik évforduló-
ja alkalmából.

rövid idő alatt a virágcsokrok erdeje borította el szobáját,
s a magas kort megért, még mindig jó egészségnek örvendő néni
megtudva hallgatta a kis uttorók, és az őt ünneplők köszönté-
seit, a tanács ajándéka majd a nőtanács hatalmas tortája került
a szépen megterített asztalra, s meggyújtották a rajta elhe-
lyezett száz szál gyertyát. a csillogó gyertyák fénye mellett,
virágok sokasága és ünneplői körében mesélt emlékeiről. ti-
zennyolc éves korában ment férjhez, négy élő gyermeke közül
a legidősebb 78, a legfiatalabb 64 esztendő. hat unokája, ki-
lenc dédunokája van és júniusban várja a kis ukamoka érkezését.
amire a legbüszkébb: orvos utoljára 30 évvel ezelőtt járt nála,
mert gyomra, szíve most is kitűnő, étvágya nagyszerű. a február
24-i választásokon ő is leadta szavazatát, és a megválasztottak-
nak valamint a köszöntőinek olyan hosszú életet, erőt és egészsé-
get kíván, mint amilyent ő maga is megért. /mti/

...-

17.20/a

- 25 -

de

bb 44. tizenkét borsodi bányát teljesítette negyedévi tervét

vid/sze/m/ki

1963. március 25.

a borsodi szénbányászati trösztnél hétfőn 12 bányát teljesítette negyedévi tervét.

a tervüket határidő előtt teljesítő borsodi bányák a negyedév végéig terven felül mintegy 43 ezer tonna szenet küldenek felszínre. /mti/

...-

bb 45. községi könyvbarát körök alakulnak vas megyében

vid/sze/m/cz

1963. március 25.

a könyvbarát-mozgalom vas megyei bizottságának hétfői szombathelyi ülésén bejelentették, hogy vas megyében minden negyedik lakos könyvtári olvasó, tavaly haterzerrel nőtt a könyvtárak rendszeres olvasóinak, látogatóinak száma. ezer főre ezereket száz kötet könyv jut a vasi falvakban.

a községekben megkezdtek könyvbarát-körök életrehívását. ezekben a hazafias népfront, a nőtanács és a földművelőszervezetek aktivistái munkálkodnak azon, hogy még többen olvassanak és nevelik a könyvforgató embereket a helyes könyvolvasásra. ezt a célt szolgálja a március 31-i könyvbarát-vasárnap, amelyet 13 községben rendeznek. ezen a napon hat fővárosi és egy vasi író találkozik a falusi olvasókkal. /mti/

...-

bb 47. békegyűlések, kiállítások szabolcsban - megalakult a leszerelési akció bizottság

vid/sze/m/cz

1963. március 25.

hétfőn délután a társadalmi és tömegszervek képviselőiből szabolcs-szatmár megyében is megalakult a leszerelési hónapot előkészítő akcióbizottság. a program szerint áprilisban nyíregyházán és mátészalkán békeaktív-értekezletet tartanak. május 9-én nyíregyházán béke-nagygyűlésen megemlékeznek a második világháború befejezésének évfordulójáról. /folyt.köv./

17.35/a

- 26 -

M

bb 47. /békegyűlések, ... 1. folyt./ m

ezt követően a megye 25 nagyobb községében békegyűlést tartanak. a falvakban, az üzemekben, hivatalokban, intézményekben, munkásszállásokon egyéni és csoportos beszélgetések, kisgyűlések keretében ismertetik a dolgozókkal a leszerelési hónap céljait, a magyar békemozgalom tizenöt éves eredményeit, a hatodik magyar békekongresszus, a nők világkongresszusának jelentőségét. felhasználják erre a célra a szülői értekezleteket, szövetkezeti gyűléseket, a nőtanácsok fórumait és más szervek összejöveteleit is. a népek közötti barátság további elmélyítésére a megye községeiben a szovjetuniót, valamint a forradalmi kubát bemutató vándor képzőiskolákat rendeznek. nagykállóban tudományos orvoskonferenciát tartanak a korányi frigyos évforduló alkalmával. /mti/

...-

bb 46. jubileumi ünnepségek a győri révai miklós gimnáziumban

vid/sze/m/cz

1963. március 25.

ez évben ünnepli a győri révai miklós gimnázium fennállásának 175 éves jubileumát. a március 25-31. között megtartandó ünnepség-sorozatban volt diákok és tanárok, a gimnázium jelenlegi növendékei emlékeznek meg a nagymultú iskola jelentősebb eseményeiről. az iskola vezetősége 1.200 régi diákjának küldött meghívót az ünnepségekre. eddig már több mint háromszázan jelentettek be részvételüket a szombaton megtartandó öreg diákok találkozására és bankettjére. az iskola ünnepségeire több olyan akadémikus és kossuth-díjas is ellátogat, akik valamikor a gimnázium növendékei voltak.

a jubiláló iskolában hétfőn nyílt tanítási napot rendeztek. az órákon résztvettek a diákok szülei, a társadalmi szervek képviselői és mintegy harminc általános iskolai diák, akik a jövőben a révai miklós gimnáziumban szeretnék folytatni tanulmányaikat. a hét folyamán az iskola multjáról és jelenéről kiállítás nyílik

a jubiláló iskolát a világ minden részéről felkeresték üdvözlő soraikkal régi diákjai. /mti/

...-

17.37/a

- 27 -

M

bb 48. dobi istván részvétlávírata az indonéz köztársaság elnökének

sze/m/nk

1963. március 25.

dobi istván, az elnöki tanács elnöke táviratban fejezte ki részvétét dr. sukarno elnöknek azzal a természeti csapással kapcsolatban, amely bali szigetének népét sújtotta. /mti/

---

bb 49. április 1-én befejeződik a tanköteles gyermekek összeírása

sze/m/hk

1963. március 25.

március közepén a sajtóban és a rádióban közlemény jelent meg arról, hogy a 6. életévüket 1963 szeptember 1-ig betöltő tanköteles gyermekek ez évi összeírásának módja megváltozik.

az új összeírás szerint a szülők jelentik be szóban vagy írásban a gyermek születési adatait és pontos lakcímét annál az iskolánál, ahová lakóközvet szerint tartoznak. e bejelentésre azért van szükség, hogy az általános iskolák igazgatói időben tájékozódhassanak a jövő évi tanulólétszámról, a fiuk-lányok arányáról, stb., s jól fel tudjanak készülni a következő tanévre. a szokásos beiratkozás ez évben is a tanévzárást követő két munkanapon lesz.

a bejelentési kötelezettség ideje március 15- és április 1. között van. az eddigi tapasztalatok azt mutatják, hogy a szülők csak igen kis számban tettek ennek eleget. a művelődésügyi minisztérium ezért ismét kéri a szülőket, hogy tanköteles gyermekeiket időben jelentsék be. /mti/

---

bb 50. előadás a lengyel színházról

sze/m/hk

1963. március 25.

hétfőn délután a lengyel olvasóteremben jan j. bystrzycki igazgató beszámolt az idei lengyel színházi évadról, ismertette a lengyel színház műsorpolitikáját és részletes tájékoztatást adott a színházak műsorába felvett darabokról. a magyar színházi világ sok jeles képviselőjének jelenlétében lefolyt előadás után bemutatták a „hang a tulvilágról”, című új lengyel játékfilmet. /mti/

17.55/a

- 28 -

bb 51. az mszmp központi bizottságának üdvözlöte a 70 éves palmiro togliattihoz

m/cz

1963. március 25.

palmiro togliatti elvtársnak az olasz kommunista párt főtitkárának

r ó m a ,

kedves togliatti elvtárs!

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága nevében szivből köszöntöm önt 70. születésnapja alkalmából. a magyar kommunisták, népiünk az ön személyében az olasz nép és a nemzetközi munkásmozgalom nagyszerű harcosát tiszteli. pártunk nagyra értékeli több évtizedes lankadatlan tevékenységét, amelyet az olasz és a nemzetközi munkásmozgalomban kifejtett és jelenleg is töretlen lendülettel folytat. nagyra értékeljük személyes erőfeszítéseit amelyeket a hősiesséssel küzdő olasz kommunista párt élén kifejt a szocializmus és a béke ügyének győzelméért. kívánunk önnek kedves togliatti elvtárs jó egészséget, sok-sok újabb, harci eredményekben gazdag évet az olasz nép és az egész kommunista világmozgalom javára.

az mszmp központi bizottsága nevében

kádár jános első titkár

/mti/

- 29 -

Handwritten mark

bb 52. szép napsütéses időt hozott az anticiklon, langyos légáramlás indult az atlanti-óceánról - tovább melegszik az idő

i cs/sze/m/cz

1963. március 25.

a legutóbbi 24 órában kedvező fordulat következett be az időjárásban: egyrészt a közép-európa felett kialakult anticiklon eloszlatta a vastag felhőréteget, megszűnt az eső, havazás, napsütéses, szép idő köszöntött ránk, másrészt az atlanti óceánról - ciklonáris áramlással - nagytömegű enyhe levegő indult a kontinens fölé. mindkét folyamat segíti a tavasz kibontakozását.

a meteorológiai intézet központi előrejelző osztályán tájékoztatásul elmondották, hogy az északeurópai országok többségében hétfőn már észlelhető volt az óceáni frontok hatása. Londonból hétfő reggel plusz 7 fok meleget és esőt, koppenhágából plusz 2 fokot és esőt jelentettek a megfigyelők. ugyanakkor franciaországban - ahol még az anticiklon-hatás érvényes - kisebb fagyok voltak, a felmelegedés dél-európában is lassú: a hétfő délutáni jelentések szerint 15 fokos meleg is csak ritka jelenség.

nálunk vasárnap plusz 2- plusz 6 fokig emelkedtek a maximumok és hétfő hajnalban mínusz 1- mínusz 5 fokos fagyokat mértek két méteres magasságban is, hétfőn már plusz 5- plusz 11 fokig emelkedett a hőmérők higanya, s a napi közphőmérséklet már „csak”, 4 fokkal maradt a normális szintet jelölő 8 fok alatt.

a kibontakozást illetően derülátók a meteorológusok. igaz ugyan, hogy kedden hajnalban még lesznek gyenge talajmenti fagyok ország-szerte, de napközben - a jelek szerint - tovább erősödik a felmelegedés, általában elérjük a plusz 8- plusz 12 fokot. az eddig északnyugati- nyugati szél - az anticiklon délkeletre húzódásával párhuzamosan - déliesre vált át. a nyugat-kelet irányú ciklonos frontok ugyanakkor délebbre hatolnak. az óceáni légáramlás, nálunk egyelőre periférikusan jelentkezik. hatására az ország nyugati vidékein kissé erősödik a felhőképződés, de újabb csapadék-ra egyelőre nem kell számítani. remény van arra, hogy az időjárás lassan visszazökken a normális medrébe és megérkezik az igazi tavasz. /mti/

...-

19.00/a

- 30 -

MTI

bb 53. a hőmérséklet kissé emelkedik

m/cz

1963. március 25.

várható időjárás kedd estig: felhőátvonulások, legfeljebb néhány helyen kevés eső. élénkülő déli, délnyugati szél. a hőmérséklet kissé emelkedik. várható legmagasabb nappali hőmérséklet kedden: 9-13 fok között. /mti/

...-

bb 54. fogadás a görög követségen

t lv/hm/m/cz

1963. március 25.

görögország nemzeti ünnep alkalmából théodore a. griva gardikioti, a görög királyság magyarországi követe hétfőn fogadást adott a budapesti görög követségen.

a fogadáson megjelent incze jeno külkereskedelmi miniszter, puja frigyos külügy miniszterhelyettes, rónai rudolf közlekedés- és postaügyi miniszterhelyettes, dr. rosta andre, a kulturális kapcsolatok intézetének ügyvezető elnöke, továbbá a külügyminisztérium, a külkereskedelmi minisztérium, a pénzügyminisztérium, a közlekedés- és postaügyi minisztérium, valamint a honvédelmi minisztérium több vezető munkatársa és a kulturális életünk számos ismert személyisége. ott volt a fogadáson a budapesti diplomáciai képviselők több vezetője és tagja. /mti/

...-

bb 55. az angol - magyar kulturális csereprogram

sze/m/c z

1963. március 25.

alapján budapestten tartózkodó j.c. trewin, angol szinikritikus, hétfőn délután az írószövetségben magyar írókkal és kritikusokkal találkozott és a megjelentekkel szívélyes eszmecsere-t folytatott az angol és a magyar színházi élet újdonságairól. /mti/

...-

20.00/a

- 31 -

MTI

bb 56. ifjusági naggyűlés debrecenben

vid/m/cz

1963. március 25.

hétfőn délután a debreceni kossuth Lajos tudományegyetem aulájában a város közép- és alsófoku oktatási intézményeinek fiataljai, tanárok és professzorok részvételével naggyűlést tartottak, amelyen megjelentek a debrecenben tanuló külföldi fiatalok is. dr. gombár József, a Kisz Hajdu-Bihar megyei bizottsága agit-prop. titkárának megnyitója után najat Samil Ali egy debrecenben tanuló iraki fiatal ismertette azt a terrorhadjáratot, amelyet hazafiak, kommunisták és haladó mozgalmak tagjai ellen folytatnak hazájában. a naggyűlés részvevői tiltakozó szövegű táviratukat az iraki kormánynak Bagdadba, az ENSZ főtitkárának pedig New Yorkba küldték el. /mti/

...-

bbb 57. Kádár János fogadta Mijalko Todorovicst

t na/te/m/cz

1963. március 25.

Kádár János, a minisztertanács elnöke hétfőn délután az országban fogadta Mijalko Todorovicst, a Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság szövetségi végrehajtó tanácsának alelnökét és eszmecserét folytatott vele a két országot kölcsönösen érdeklő kérdésekről.

a szívélyes hangulatú látogatásnál jelen volt Apró Antal, a minisztertanács elnökhelyettese és Mirko Tepavac, a Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság magyarországi nagykövete. /mti/

...-

20,50/m

-32-

bb 58. a jugoszláv állami küldöttség látogatásai

t ha/te/m/cz

1963. március 25.

a Mijalko Todorovicst, a Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság szövetségi végrehajtó tanácsa alelnökének vezetésével hazánkban tartózkodó Jugoszláv Állami Küldöttség szombaton ellátogatott a Bábolnai Állami Gazdaságba. a delegációt elkísérte Apró Antal, a minisztertanács elnökhelyettese, és Petőházi Gábor, földművelésügyi miniszterhelyettes. a vendégek megtekintették a gazdaság híres lovait és baromfitenyésztő telepeit. tiszteletükre ebédet adtak: a küldöttséget Burgert Róbert, a gazdaság igazgatója üdvözölte, szavaira Mijalko Todorovicst válaszolt.

hétfőn délelőtt az országban folytatódott a magyar-jugoszláv gazdasági tárgyalások. délben Mijalko Todorovicst a Budapesti Jugoszláv Nagykövetségen díszebédet adott a két ország tárgyalásain részvevő, Apró Antal vezette magyar delegáció tiszteletére.

hétfőn délután a Jugoszláv Küldöttség tagjai látogatást tettek a Csepel vas- és fémművek csőgyárában.

Apró Antal, a minisztertanács elnökhelyettese hétfőn este az országban fogadást adott a Jugoszláv Küldöttség tiszteletére. a fogadáson, - élükön Mijalko Todorovicstsal -, részt vettek a Jugoszláv delegáció tagjai és szakértői. jelen volt dr. Ajtai Miklós, az országos tervehivatal elnöke, Péter János külügy-miniszter, dr. Horgos Gyula kohó- és gépipari miniszter, Incze Jenő külkereskedelmi miniszter, dr. Lévárdi Ferenc nehézipari miniszter, Nagy Józsefné könnyűipari miniszter, a magyar politikai és gazdasági élet több más vezető személyisége, a tárgyalásokon részvevő magyar küldöttek és szakértők. /mti/

...-

v é g e

20.58/a

- 33 -

az 1963. évi állami költségvetés az országgyűlés előtt
- az országgyűlés hétfői ülése

t bc-zs-ha-di/gg-te vm fm

1963. március 25.

az országgyűlés hétfői ülésén megkezdte az 1963. évi állami költségvetésről szóló törvényjavaslat tárgyalását.

részvett az ülésen kádár jános, az mszmp központi bizottságának első titkára, a forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke, apró antal, biszku béla, fehér lajos, fock jeno, gáspár sándor, kállai gyula, komócsin zoltán, rónai sándor, somogyi miklós, az mszmp politikai bizottságának tagjai, dr. ajtai miklós, brutyó jános, czinege lajos, cseterki lajos, ilku pál, nyers rezső, a politikai bizottság póttagjai, németh károly, az mszmp központi bizottságának titkára, ott voltak az ülésen dr. doleschall frigyos, dr. horgos gyula, incze jeno, kossa istván, kovács imre, dr. lévárdi ferenc, losonczi pál, nagy józsefné, dr. nezvál ferenc, pap jános, péter jános, tausz jános, dr. timár mátyás, dr. trautmann rezső, veres józsef miniszterek.

~~.....~~
Jelen voltak az ülésen mijalko todorovics, a jugoszláv szövettségi népköztársaság szövetségi végrehajtó tanácsa al-elnökének vezetésével a jugoszláv állami küldöttség tagjai.

a diplomáciai páholyban helyet foglalt a budapesti diplomáciai képviselők több vezetője és tagja.

az ülést 10 órakor vass istvánné, az országgyűlés elnöke nyitotta meg.

az elnök üdvözölte a mijalko todorovics vezetésével hazánkban tartózkodó és az ülésre ellátogatott jugoszláv állami küldöttséget.

ezután dr. timár mátyás pénzügyminiszter megtartotta költségvetési beszédét.

/folyt. köv./

1
10.45/s

I.

le

országgyűlés...../ 1.folyt. s

a pénzügyminiszter az elmúlt gazdasági év elemzésével kezdte beszédét. megállapította, hogy 1962-ben népgazdaságunk jelentős eredményeket ért el. Iparunk termelése a tervezettnél valamivel nagyobb mértékben, csaknem 9 százalékkal nőtt. a termelékenység emelkedése megfelelt az ötéves terv előirányzatának. mezőgazdasági termelésünk összességében azonos volt az előző évvel, a súlyos aszály következtében azonban elmaradt a tervtől. az aszály ellenére is egyes termékfajtáknál magasabbak voltak az átlagok, mint a korábbi években. főként a mezőgazdasági termelés alakulása miatt a nemzeti jövedelem csak 5 százalékkal nőtt, a lakosság életszínvonala pedig, bár emelkedő irányzatát megőrizte, nem érte el a kitűzött szintet.

erőteljesen nőttek a társadalmi közös fogyasztást szolgáló alapok és a beruházások. ezek a tendenciák tükröződnek az államháztartás, a hitel és pénzforgalom, valamint a nemzetközi fizetési helyzet alakulásában is.

költségvetésünk bevételei és kiadásai 1961-hez képest egyaránt 6,3 milliárd forinttal emelkedtek, az államháztartás egyensúlyban volt. vállalatok forgalmi adó és nyereség címén az előző évinél 5,1 milliárd forinttal nagyobb összeget fizettek be. eredményeik alapján a közeli hetekben 1,3 milliárd forint nyereségrészesedést kapnak, a nyereségrészesedés az állami ipar átlagában megközelíti a 11 napi bérnek megfelelő összeget. megállapítható azonban az is, hogy a tervezetthez képest, egyes területeken elmaradás mutatkozott. az állami iparban például a termelési érték 100 forintjára eső költség 1,2 forinttal csökkent, s ez kevesebb, mint amennyivel a terv számolt. bizonyos mértékben javult a készletgazdálkodás, mert a termelés a szükségletekkel jobban összhangban volt, a vállalatok egy részénél azonban még mindig lazaságok tapasztalhatók.

fejlődött a termelőszövetkezetek anyagi ellátottsága és gazdálkodása, a munkafegyelem és szervezethez javult, a termelés és a közös gazdaságok alapjai növekedtek. döntően a rendkívül kedvezőtlen időjárás következtében azonban az előző évhez képest nőtt a mérleghiányos szövetkezetek száma. az aszály hatása különböző volt a termelőszövetkezetekben aszerint, hogy hogyan éltek a nagyüzemi gazdálkodás lehetőségeivel.

/folyt.köv./

2
10.55/s

II.

le

országgyűlés..... 2.folyt.s

timár mátyás ezután a beruházásról szólt. elmondotta, hogy a tervet 3,5 százalékkal túlteljesítettük. 1962-ben tovább emelkedett a termelő befektetések aránya. növekedtek az előző évihez képest a vegyipari, a élelmiszeripari, a termelőszövetkezeti beruházások.

a közületi kiadásokra 38,5 milliárd forintot fordítottunk. jelentős erőfeszítéseket tettünk honvédelmünk fejlesztésére. az egészségügyi-, szociális, kulturális kiadások 9,6 százalékkal magasabbak voltak, mint 1961-ben, az igazgatási költségek részaránya pedig csökkent az előző évihez képest.

a lakosság bevételei és kiadásai - ha a tervezettnél lassabb ütemben is - emelkedő tendenciát mutattak 1962-ben. a foglalkoztatott munkások és alkalmazottak száma több mint 70.000-rel emelkedett. ennek következtében a lakosság mintegy 1,5 milliárd forint többletbavételre tett szert. fejlődik ma lakáskultúra, izléses és jó az öltözködés, fokozódik az érdeklődés a tartós fogyasztási cikkek iránt. a lakosság takarékbetétállománya az elmúlt év végén elérte a 8,8 milliárd forintot, az év március első napjaiban pedig már meghaladta a 10 milliárd forintot.

külkereskedelmünk és nemzetközi fizetési kapcsolataink előnyösen fejlődnek. bonitásunk a világpiacon kifogástalan. az ellenforradalom után a baráti országoktól felvett hitelek esedékes törlesztése egy részének - határidő előtt tettünk eleget.

eredményeinkkel azonban koránt sem vagyunk elégedettek, úgy véljük, hogy a szocialista gazdasági rendszer - pártunk céljának megfelelően - gyorsabb ütemben is fejlődhet, ha iparunk, mezőgazdaságunk, egész állami életünk területén nagyobb felelősséggel és szakértelemmel dolgozunk. hatalmas tartalékok rejlenek a szocialista tábor országai között egyre erőteljesebben kibontakozó nemzetközi együttműködésben.

/folyt.köv./

3
11.00/s

III.

le

a miniszter ezután az 1963. évi költségvetéssel összefüggő kérdésekről beszélt.

- az 1963. évi népgazdasági terv szerint az ipari termelés mintegy 8 százalékkal, a mezőgazdasági termelés - az aszályos évvel szemben - 12-14 százalékkal emelkedik - mondotta. - az ipari és a mezőgazdasági termelés, valamint a népgazdaság más ágazatai teljesítményének növekedése révén a nemzeti jövedelem 7,8 százalékkal gyarapodik. a tervezett nemzeti jövedelemnek megvalósulása lehetővé teszi a bérből élők és a parasztság reáljövedelmének növelését.

■ - a pénzügyi mérlegek szoros egységben készülnek a népgazdasági tervvel. költségvetésünk magában foglalja azokat a fő feladatokat és problémákat, amelyeket idei tervünk is tartalmaz.

- államháztartásunk szorosan összefügg az állami vállalatok gazdálkodásával. a forgalmi adó, nyereségelőirányzatok a népgazdasági terv adatainak megfelelő fejlődést jeleznek és együttesen 11,3 százalékkal emelkednek. a forgóalap növekedésének üteme az előző évvel szemben - a tervezett alacsonyabb készletnövekedés miatt - mérséklődik.

a vállalati befizetések emelkedését döntő részben az iparból származó nyereség 4,5 milliárd forintot meghaladó növekedése biztosítja. az ipar tervezett nyereségének megvalósulásához a termelés költségeinek 1,2 százalékos csökkenése szükséges. növekednek a költségvetésnek az állami gazdaságoktól, a közlekedési, a kereskedelmi és a felvásárló vállalatoktól származó bevételei is.

■ - 1963-ban az állami vállalatok befizetései adják a költségvetés tervezett összbevételeinek 82 százalékát. tehát vállalatunk jó munkája alapvető előfeltétele annak, hogy előirányzott ipar- és mezőgazdaságfejlesztési, szociális, kulturális, lakásépítési, védelmi feladatainkat végrehajthassuk. ezért nagyon fontos, hogy vállalatunk javítsák a munka szervezettségét, a bér-, anyag- és rezsi-gazdálkodást, csökkentsék önköltségüket.

/folyt.köv./

4
11.07 /s

IV.

le

- arra, hogy milyen tartalékok vannak még, jellemzésül felhozható néhány adat. az ipargazdasági és üzemszervezési intézet múlt évi elemzése szerint a kgm területén a technikai-szervezési, illetve munkafegyelmi okok miatt a forgácsoláshoz 11,9 százalék, a szerelésnél 10,6 százalék, a sajtolásnál 9,6 százalék volt a munkaidővesztés. hasonló okok miatt számottevő a munkaidővesztés az építőiparban is.

- fontos feladat a készletgazdálkodás további javítása is. minden feleslegesen lekötött készlet végső soron eszközöket von el a beruházástól, a fogyasztástól. a tapasztalatok azt bizonyítják, hogy ezen a területen még korántsem kielégítő a gazdálkodás színvonala. a vállalati igazgatók, főmérnökök, sőt főkönyvelők egy része a napi termelési problémák mellett nem szentel kellő figyelmet arra, mi van a raktárakban, az udvarokon, mit mutatnak a nyilvántartások, hogyan történnek a megrendelések.

- a magyar nemzeti bank adatai szerint például: az április 4 gépgyár felesleges készleteinek értéke az 1962. december 31-i felmérés szerint mintegy 52 millió forint volt. a feleslegnek mintegy negyedrésze importanyag. a felesleg jórészt előszállításhoz, kétszeres megrendelésből és nagymértékben abból származik, hogy programváltozások esetén a stornirozást nem hajtják végre kellő gonddal.

- gyakran a felügyeleti szerv döntése hozza nehéz helyzetbe a vállalatokat. a borsodnádasdi lemezgyár például minőségi okok miatt körülbelül 700 tonna lemezanyagot nem akart átvenni a dunai vasműtől. a vaskohászati igazgatóság azonban utasította a gyárat a nem megfelelő minőségű anyag átvételére.

- a készletgazdálkodásban fennálló fogyatékoságokat és azok szigorubb megítélését is jelzi, hogy az iparban a büntető kamat több mint négyszeresére emelkedett.

- az ipar minden területén nagyobb figyelmet kell szentelni a külkereskedelem követelményeinek. alapvető érdekünk, hogy a korszerű termékek, a világpiacon gazdaságosan értékesíthető cikkek gyártását gyorsan valósítsuk meg. sajnos, ma még nem egyszer megdöbbentő huzavona, közömbösség tapasztalható új, korszerű termékek bevezetésénél, s meglepő az a kitartás, amely a régi, a gazdaságtalan cikk konzerválására irányul.

/folyt.köv.
5
11.14/s

V.

le

országgyűlés..... 5.folyt.s

- a gépiparban az utóbbi három évben elfogadott nagyszámu új gyártmány prototípusnak körülbelül felét gyártják csak sorozatban.

- az elektrotechnikai vállalat például hosszú kísérletezés után kialakított egy sugárzásmérőt, melynek 0-sorozatát is elkészítette. a minisztérium utasítására a gyártás jogát azonban a gammának kellett átadnia, ahol újra ki kellett alakítani a technológiát, s így kétséges, hogy a sorozatgyártás egy év után megindulhat-e.

a miniszter ezután az exportcikkeink minőségének és megbízhatóságának jelentőségéről szökött, majd kitért az importtal kapcsolatos néhány kérdésre.

- import vonalon főként a géprendelések megalapozottsága hogy kívánni valót - mondotta - néha a túlzott sietség miatt nincs idő a kedvezőbb kereskedelmi feltételek biztosítására, az is előfordul, hogy sebbel-lobbal beszerzett gép azután az üzemeltetési feltételek hiánya miatt az udvaron áll. az anyagimportnál is előfordulnak ilyen természetű hibák.

- külkereskedelmünk és iparunk együttműködését mind az exportlehetőségek felkutatása és kiaknázása, mind bizonyos importok gazdaságosabb megoldása tekintetében fokozni kell, mert a korszerűség, a gazdaságosság és a megfelelő választék igényeit a világpiaci verseny egyre élesebben hozza felszínre. bár e területeken tapasztalható némi haladás, mégis a devizagazdálkodással kapcsolatos rendkívül fontos elvek sok vállalati vezető mindennapi munkájában nem érvényesülnek úgy, ahogy az indokolt lenne, pedig színvonalas vezetés ezek figyelembevételével nélkül ma már nem lehetséges.

- az elmondottakból is következik, hogy vállalatunk gazdálkodásában egyre inkább a termelés minőségi követelményei kerülnek az előtérbe, mert ezek jelentik gazdasági fejlődésünk kulcsát. ennek szem előtt tartásával kell javítanunk tervezési és közvetett szabályozási, ösztönzési rendszereinket is.

- a pénzügyminisztérium a közelmúltban a gépiparban megvizsgálta a műszaki fejlesztés problémáit. ez a revízió többek között megállapította : sokhelyütt a műszaki fejlesztéssel foglalkozó részlegeknél alacsonyabb a mérnökök és a szakmunkások keresete, mint a kevesebb felkészültséget igénylő helyeken. előfordul az is, hogy az a vállalat, amely újat produkál, hátrányosabb helyzetbe kerül a maradival szemben, a létszám, a beralap, az anyagi érdekelttség tekintetében.

/folyt.köv./

6
11.20/s

VI.

le

országgyűlés...../ 6.folyt.s

- a műszaki fejlesztési alap rendszere is - bár jelentősen előbbre vitte a vállalatok munkáját, itt-ott változtatásra szorul. az irányító szerveknek a műszaki- fejlesztési eszközöket a szétaprózás helyett összpontosítani kell azokra a helyekre, ahol a legjobban gyümölcsözteszethetők, ahol az álló és forgóeszközök mellett a „szellemi eszközök” is biztosítottak.

- a műszaki fejlesztés előmozdításának ösztönzése igen fontos feladat. ezt a célt szolgálja például az az elképzelés is, hogy a korszerű kiváló minőségű és gazdaságos termékeknel az eddiginél rugalmasabban alkalmazzuk az árkiegészítések, felárak rendszerét. ez ösztönző, mert magával hozza a magasabb nyereséghányadot és nyereségrészesedést. iparvállalatainknak és külkereskedelmi szerveinknek e lehetőséggel élniük kell.

- a munka színvonala emelésének fontos eszköze a számvitel, kalkuláció, az ügyvitelgepesítés, amelyek tisztábban mutatják a gazdasági összefüggéseket. sok helyen elmulasztják rendszeresen összehasonlítani az árvetéseket az utókalkulációval, pedig ez alapvető követelménye a gazdaságosság érvényesítésének.

- állami vállalatunk gazdálkodásában jelentős mozzanat, hogy zömmel ebben az évben szervezik át az iparirányítást. az iparirányítás átszervezése az irányító minisztériumoktól megköveteli a jó előkészítést, a kérderek megfelelő kiválasztását. szükséges emellett az is, hogy tervezési, beruházási, pénzügyi bérrendszerünk az új adottságokat nyomon kövesse. ugyanakkor a pénzügyi szervek feldolgozzák a nyereségrészesedési rendszer tapasztalatait azzal a céllal, hogy az új szervezeti formák mellett, hogyan lehetne ezt a hasznos ösztönzöt még eredményesebben alkalmazni.

- költségvetésünk kiadásai között jelentős tétel a beruházások előirányzata. népgazdasági tervünk beruházásra és felújításra együttesen 58 milliárd forintot irányoz elő, amiből 40,4 milliárd a beruházás. ez az összeg 8 - 10 százalékkal nagyobb az 1962. évinél.

/folyt.köv./

7
11.30
/s

VII.

le

országgyűlés.../ 7. folyt. s

- beruházási előirányzatunk elsősorban a 2. ötéves terv nagy ipari létesítményeinek megvalósítását szolgálja. így: az év folyamán befejezik az ajkai erőmű bővítését, az almásfüzitői kőolajipari vállalat rekonstrukcióját, a berentei vegyiművek pvc üzemét; az alumíniumipar számottevő fejlesztését szolgálja az ez évben átadásra kerülő székesfehérvári prés- és öntőde, valamint az almásfüzitői timföldgyár bővítése, befejezik a budapesti hajtóműgyár fejlesztését, a debreceni orvosi műszergyár, a lábatlani cement és mészmű rekonstrukciójának munkálatait és elkészül a tatai bányai tejüzem is.

- folytatják a pécsi erőmű bővítését, a dunamenti hőerőmű, a dunai vasmű hideghengerművének, a tiszavidéki vegyikombinát műtrágyagyárának és a békéscsabai konzervgyárnak építését, a budapesti harisnyagyár korszerűsítését. az elmúlt napokban helyezték üzembe a dunai cement és mészmű első kemence-egységét.

- elismeréssel kell szólni arról, hogy a beruházási eszközök összpontosítása terén - az elmúlt 2-3 évben - figyelemreméltó előrehaladás történt, de nem olyan mértékű, mint ahogy arra lehetőség és szükség lenne.

- nyilvánvaló, hogy ha valahol nagy szerepe van a központi irányításnak, úgy ez a beruházások területe, mert ez legszorosabban összefügg a jövőnkkel. a szétaprózás helyett az időbeli egymás után sorolás a helyes módszer.

- a beruházások előkészítése sok tekintetben javult. fejlődött a tervszerűség, egyre több helyen fordul elő költségmegtakarítás. mégis nem egyszer találkozunk gazdaságossági, telepítési, s egyéb szempontból - elő nem készített kellően nem tisztázott programokkal. így a megvalósítás során derül ki, hogy a beruházás többre kerül, rosszabb eredményt hoz, mint ahogy azt a tervezés periódusában pártfogói állították. így például a fémlemez-
ipari művek sátoraljujhelyi gyáregységénél először 27 milliós költséggel számoltak, majd az ismételt módosításnál az előirányzat elérte az 58 milliót.

- a nehézipari minisztérium a kispesti fűtőerőmű beruházását eredetileg 280 millió forinttal és 1960-évi üzembehelyezési határidővel irányozta elő. ezután a határidőt 1961., később 1962-ben állapították meg, módosult az előirányzat összege is, amely jelenleg 354.7 millió forint.

/folyt.köv./

8

11.34/s

VIII.

országgyűlés.../ 8. folyt. s

ilyen és hasonló hibákat jelzett a beruházási bank az oroszlányi palatörömműnél, a visontai külfejtésnél, a forte fotókémia rekonstrukciójánál, a nyíregyházi konzervgyárnál és másol is.

- a nagyarányú módosítások főként az előkészítés során elkövetett hibákra vezethetők vissza, amelyek nagy részét körültekintőbb munkával elkerülhették volna.

- a nemzetközi munkamegosztás és a külkereskedelem követelményeit szem előtt kell tartani a beruházásoknál is. a szocialista együttműködés, a termelés fejlesztésének koordinálása óriási tartalékokat rejt magában. meg vagyunk győződve arról, - hangoztatta a miniszter -, hogy a kgst keretében még az eddiginél is gyorsabb előrehaladást lehet elérni, a kialakítandó közös tervező szerv legfontosabb feladata: koordinálni a beruházási, fejlesztési terveket, ami lehetőséget nyújt a szocialista országok gazdaságának gyorsabb fejlesztésére.

ezután timár mátyás így folytatta :

- a költségvetés számos tétele szorosan kapcsolódik termelőszövetkezeteink gazdálkodásához, a mezőgazdaságnak nyújtott állami támogatás fő formája 1963. évben is a hosszú- és középtávú hitel. erre a költségvetésben 4,8 milliárd forintot irányoztunk elő, 1,4 milliárd forinttal többet az 1962. évinél.

- e keretek lehetővé teszik, hogy a szarvasmarha férőhelyek száma 38.000-rel, a borjú férőhelyek száma 14.300-zal, a sertés-férőhelyek száma csaknem százezerrel növekedjen.

- a növénytermesztésben a legnagyobb erőfeszítést a szőlő és gyümölcs-telepítési előirányzatok teljesítése követeli meg. 1963. évben a második ötéves tervben előirányzott program egyharmadát kell végrehajtani. az ez évi telepítéseket zömmel szabócs, bács és pest megyék homokos területein kell elvégezni.

/folyt.köv./

9

11.38/s

IX.

le

országgyűlés...../ 9.folyt.s

- a második ötéves terv 650.000 hold öntözését írja elő és ebből az év végére 500.000 hold öntözése valósul meg. 132.000 holdon talajjavítást végzünk.

- a mezőgazdasági géppark és különösen a termelőszövetkezetek gépállományának a fejlesztésére a költségvetés mintegy 1,3 milliárd forintot fordít. az év során 3,600 új traktort kapnak a szövetkezetek. emellett tovább folyik a használt erő- és munkagépek átadása is. ez a folyamat magával hozza a gépjavító hálózat kiépítését. a gépállomások fontos feladata a még hiányosan, vagy egyáltalán nem gépesített gazdaságok munkájának segítése.

- a fejlesztés egyik legfontosabb tennivalója : felhozni a gazdaságilag még nem eléggé szilárd szövetkezeteket a jól dolgozó színvonalára, erre a célra a beruházáson, a gépesítésen, ár- és díjkedvezményeken túl, - a költségvetés az elmúlt évhez hasonlóan - 520 millió forint támogatást irányoz elő. ezzel államunk lehetőséget ad a szövetkezeteknek, hogy a szükséges termelési intézkedések megvalósításával együtt, a közös munkában résztvevő tagság részére, megfelelő, legfeljebb a járási átlag 80 százalékáig terjedő jövedelemszintet tudjanak biztosítani és ösztönzésre pénzösszeget adjanak. a pénzügyi támogatás folyósításának előfeltétele a jó szakmai vezetés és a helyi adottságoknak megfelelő termelési - szervezési intézkedések kidolgozása és végrehajtásuk biztosítása.

- a tervezési és a szervezési munka irányításában a járási és megyei tanácsaink és mezőgazdasági osztályaik tevékenysége korántsem áll a megfelelő szinten. sok esetben a ,, mindenhova valamin,, elv vezeti őket, pedig ez nem vezet eredményre. a szakemberek kihelyezésénél jellemző például, hogy a jól működő szövetkezetekben nem egyszer két-három embert is fizetnek, ugyanakkor egyes gyenge termelőszövetkezetekben egyáltalán nincs szakember. így nem sokra megyünk az erre a célra rendelkezésre bocsátott mintegy 150 millióval.

- 1963-ban felső - és középfoku mezőgazdasági szakképzésre 262 millió forintot fordítunk. több mint 1.000 hallgatót vesznek fel egyetemink és a nappali tagozatokon 750 mező - gazdasági mérnök és állatorvos kap diplomát. tizenkilenc felsőfoku technikumban képeznek agronómusokat. örvendetes a szövetkezeti tagok fokozott tanulmányvágyása ; jellemző, hogy mintegy 20.000 szövetkezeti tag vesz részt - levelező formában - a közép- és felsőfoku képzésben.

/folyt.köv./

10
11.46/s

Lőr

országgyűlés..../ 10.folyt.s

- a mezőgazdasági termelés fejlesztése szempontjából fontos feladat, hogy tovább javítsuk az anyagi érdekelttség határfokát. e tekintetben jelentős a szarvasmarhatenyésztés továbbfejlesztésére a közelmúltban hozott határozat. a tej felvásárlási árának emelése, valamint a leellett üszők után nyújtható 4.000 forintos állami támogatás, javítja a szarvasmarhatenyésztés jövedelmezőségét a közönsben és a háztáji gazdaságokban.

- termelőszövetkezeti gazdálkodásunk további megszilárdításában is fontos szerepe van a számvitel, nyilvántartás nagyobb megbecsülésének. sokhelyütt a téren még bőven akad kívánnivaló.

a miniszter ezúton az 1963. évi költségvetés közületi kiadásairól beszélt. az előző évhez képest az egészségügyi, szociális- és kulturális kiadások 8.4 százalékkal, az igazgatási, rend- és jogbiztonsági kiadások 3.7 százalékkal nőnek. honvédelmi kiadásaink növekedése 1.6 milliárd forint.

timár mátyás az egészségügyi költségvetésről szólva elmondotta, hogy az év során a kórházi ágyak száma meghaladja a 75 ezret. ez igen jelentős előrehaladás, ha figyelembe vesszük, hogy a 2. ötéves terv 1965 végéig összesen 78 ezerre irányozta elő a kórházi ágyak számát.

- kórházaink ma háromszorannyi beteget látnak el, mint az 1938-as évben. ebben közrejátszik az a tény, hogy a korszerű gyógymódok alkalmazásával csökkent az ápolás időtartama.

- az oktatás valamennyi szintjén nő a tanuló-létszám. az általános iskolákban a beiratkozottak száma majdnem eléri a 1,5 milliót, a középiskolákban, valamint a szakmunkásképző intézetekben az általános iskolát végzettek mintegy 80 százaléka tanulhat tovább, ami nagy eredmény. gyors ütemben nő a felsőoktatási intézmények hallgatóinak száma, s a nappali tagozaton meghaladja a 44 ezer főt. gyors ütemben növekednek a tudományos kutatás fejlesztését szolgáló összegek is.

/folyt.köv./

11

11.51/s

Lőr Lőr

11.

ma lakásépítési programunk 1963-ban 50.700 lakás felépítését irányozza elő. ebből 2,7 milliárd forint értékben 20.700 lakás állami kivitelezésben, 30.000 pedig 1,3 milliárd forintos állami támogatással magánerejű létesüléssel hosszulejratu hitellel.

- az említett egészségügyi-, szociális-, kulturális és kommunális feladatok nagy része a tanácsok közvetlen irányítása alatt valósul meg.

elsősorban a főváros és legnagyobb városaink - miskolc, debrecen, pécs, győr, szeged - kommunális ellátásának fejlesztésére biztosítottunk magasabb előirányzatokat. e vidéki centrumok kulturális, egészségügyi, gazdasági súlya is egyre nagyobb jelentőséget kap. növekedésükben kifejezésre jut a „ vidék „ évszázados elmaradottságának gyorsuló felszámolása. fokozódó fejlődést tapasztalhatunk a kisebb városoknál is.

- a tanácsai költségvetés és. községfejlesztési alap előirányzatai nagyobb lehetőséget nyújtanak a falusi lakosság életkörülményeinek a javítására is. elsősorban a belterületi utak jobbá tételére, közvilágításra, ingatlanok tatarozására, orvos és pedagóguslakás építésre szánt összegek emelkednek. a megnövekedett előirányzatok növelik a felelősséget az anyagi eszközök felhasználása tekintetében az új tanácsok és végrehajtó bizottságok számára.

az egészségügyi, szociális, kulturális kiadásokon kívül a költségvetés számos más tétele is szoros kapcsolatban van a lakosság bevételeivel és kiadásaival. az 1963-as előirányzatokban a lakosság adói további csökkenő tendenciát mutatnak.

/folyt.köv./

12

11.58/s

1217 2. mell.

XII.

- mindent összevetve a többletköltségek és károk 600 millió forint körüli összegre tehetőek, és mindez még nem tartalmazza az ár- és belvizekkel kapcsolatos további károkat, az utak, töltések, épületek helyreállításának költségeit, ami óvatos becslések szerint is 300-400 millió. a károk helyreállítására a költségvetés tartalmaz bizonyos előirányzatokat.

- bár az időjárás számos területen a feladatok módosítására kényszeríti a gazdasági vezetést, mégis az elmúlt hónapok megváltozott körülményei miatt tervünket és költségvetésünket nem módosítjuk. ezt az álláspontot indokolja, hogy a legtöbb helyen megvan a lehetőség a termelés kiesés pótlására, a többlet-ráfordítások ellensúlyozására. különösen nagy jelentősége van annak, hogy a vállalatok export-szállítási kötelezettségeiknek eleget tegyenek. a kiesések és többletköltségek pontos felmérésével, az ellensúlyozásokhoz szükséges intézkedések alapos, átgondolt kidolgozásával nemcsak, hogy pótoljuk az elmaradást, hanem egyúttal növelhetjük az érintett vállalatok szervezethez, munkájuk színvonalát.

tisztelt országgyűlés!

- terveink, költségvetésünk jó végrehajtásának alapvető követelménye a termelés mennyiségi célkitűzései mellett a termelés szervezethez kapcsolódó összefüggő feladatok megoldása. a szervezettebb gazdálkodás munkaerővel, az anyaggal, a mikészletekkel, a gazdaságosság fokozott szem előtt tartása, a minőség, a korszerűség javítása, a beruházási kerekkel való ésszerűbb gazdálkodás, a gyengébb gazdasági egységek problémáinak gondos elemzése, feltárása, és a hiányosságok kijavítására szolgáló intézkedési tervek kidolgozása, az anyagi-össztönzés hatékonyabb alkalmazása, a szigorú takarékoskodás az általános és pénzügyi ellenőrzés kellő gyakorlása: ezek a követelmények szükségesek terveink végrehajtásához.

- pártunk politikája, a tömegek bizalma elősegíti e feladatok megoldását. e bizalom növeli a vezetők felelősségét minden szinten és növeli a követelményeket a vezetők munkájával szemben. a színvonal emelése fejlődésünk gyorsításának objektív követelményévé vált. a két világrendszer közötti gazdasági versenyben csak úgy törhetünk előre, ha mind hatékonyabban aknázzuk ki nemzetközi viszonylatban és az országon belül is a tervszerű gazdálkodás adta lehetőségeit.

/folyt.köv./

14
12.09/s

XIII.

le

ma lakásépítési programunk 1963-ban 50.700 lakás felépítését irányozza elő. ebből 2,7 milliárd forint értékben 20.700 lakás állami kivitelezésben, 30.000 pedig 1,3 milliárd forintos állami támogatással magánérdekből létesül hosszulejáratu hitellel.

- az említett egészségügyi-, szociális-, kulturális és kommunális feladatok nagy része a tanácsok közvetlen irányítása alatt valósul meg.

elsősorban a főváros és legnagyobb városaink - miskolc, debrecen, pécs, győr, szeged - kommunális ellátásának fejlesztésére biztosítottunk magasabb előirányzatokat. e vidéki centrumok kulturális, egészségügyi, gazdasági súlya is egyre nagyobb jelentőséget kap. növekedésükben kifejezésre jut a „ vidék „ évszázados elmaradottságának gyorsuló felszámolása. fokozódó fejlődést tapasztalhatunk a kisebb városoknál is.

- a tanácsai költségvetés és. községfejlesztési alap előirányzatai nagyobb lehetőséget nyújtanak a falusi lakosság életkörülményeinek a javítására is. elsősorban a belterületi utak jobbá tételére, közvilágításra, ingatlanok tatarozására, orvos és pedagóguslakás építésre szánt összegek emelkednek. a megnövekedett előirányzatok növelik a felelősséget az anyagi eszközök felhasználása tekintetében az új tanácsok és végrehajtó bizottságok számára.

az egészségügyi, szociális, kulturális kiadásokon kívül a költségvetés számos más tétele is szoros kapcsolatban van a lakosság bevételeivel és kiadásaival. az 1963-as előirányzatokban a lakosság adói további csökkenő tendenciát mutatnak.

/folyt.köv./

12

11.58/s

1217 2. mell.

XII.

- mindent összevetve a többletköltségek és károk 600 millió forint körüli összegre tehető. és mindez még nem tartalmazza az ár- és belvizekkel kapcsolatos további károkat, az utak, töltések, épületek helyreállításának költségeit, ami óvatos becslések szerint is 300-400 millió. a károk helyreállítására a költségvetés tartalmaz bizonyos előirányzatokat.

- bár az időjárás számos területen a feladatok módosítására kényszeríti a gazdasági vezetést, mégis az elmúlt hónapok megváltozott körülményei miatt fervünket és költségvetésünket nem módosítjuk. ezt az álláspontot indokolja, hogy a legtöbb helyen megvan a lehetőség a termelés kiesés pótlására, a többlet-ráfordítások ellensúlyozására. különösen nagy jelentősége van annak, hogy a vállalatok export-azállítási kötelezettségeiknek eleget tegyenek. a kiesések és többletköltségek pontos felmérésével, az ellensúlyozásokhoz szükséges intézkedések sz. alapos, átgondolt kidolgozásával nemcsak, hogy pótoljuk az elmaradást, hanem egy-uttal növelhetjük az érintett vállalatok szervezetségét, munkájuk színvonalát.

tisztelt országgyűlés!

- terveink, költségvetésünk jó végrehajtásának alapvető követelménye a termelés mennyiségi célkitűzései mellett a termelés szervezetségével összefüggő feladatok megoldása. a szervezettebb gazdálkodás a munkaerővel, az anyaggal, a műkészközökkel, a gazdaságosság fokozott szem előtt tartása, a minőség, a korszerűség javítása, a beruházási kerekkel való ésszerűbb gazdálkodás, a gyengébb gazdasági egységek problémáinak gondos elemzése, feltárása, és a hiányosságok kijavítására szolgáló intézkedési tervek kidolgozása, az anyagi-ösztönzés hatékonyabb alkalmazása, a szigorú takarékoság az általános és pénzügyi ellenőrzés kellő gyakorlása: ezek a követelmények szükségesek terveink végrehajtásához.

- pártunk politikája, a tömegek bizalma elősegíti e feladatok megoldását. e bizalom növeli a vezetők felelősségét minden szinten és növeli a követelményeket a vezetők munkájával szemben. a színvonal emelése fejlődésünk gyorsításának objektív követelményévé vált. a két világrendszer közötti gazdasági versenyben csak úgy törhetünk előre, ha mind hatékonyabban aknázzuk ki nemzetközi viszonylatban és az országon belül is a tervszerű gazdálkodás adta lehetőségeket.

/folyt.köv./

14
12.09/s

XIV.

le

országgyűlés.... / 12. folyt. s

adórendszerünkben a stabilitást, a szocialista törvényesség érvényesítését tartjuk szem előtt, ugyanakkor fokozatosan felszámoljuk az időszerűtlen maradványokat, így ez évben megreformáltuk a már több mint 15 éve változatlan házádo rendszert, amely sok időszerűtlen vonást tartalmazott, a házádo reform a lakosságot körülbelül 70-80 milliós teher alól mentesíti és hozzájárulhat, hogy a tulajdonosok nagyobb gondot fordítsanak a házak tatarozására, emellett valószínű, hogy a kedvezőbb adózási feltételek eredményeképpen több lakrészt adnak majd bérbe.

- a költségvetés a tervvel összhangban egyéb életszínvonal-emelő intézkedések fedezetét is biztosította, a január 1-ével végrehajtott árrendezés, és egyéb intézkedések alapján érintett árucikkek forgalma január - februárban jelentősen emelkedett, például a motorkerékpárok forgalma az elmúlt év hasonló időszakához képest megkétszereződött.

- az év elején felemeltük az alacsony összegű özvegyi nyugdíjakat, a nők helyzetének további könnyítése érdekében a fizetett szülési szabadság ideje 20 hétre nőtt és lehetővé vált, hogy az anyák gyermekük 3 éves koráig fizetés nélküli szabadságot vegyenek igénybe, további életszínvonal növelő intézkedésekre a tervezett nemzeti jövedelem és a költségvetési bevételek megvalósulásának arányában kerülhet sor.

- nemzetközi pénzügyi kapcsolataink is kiegyensúlyozottak, célunk, hogy külkereskedelmünket továbbfejlesszük első sorban a szocialista, továbbá a nemrég függetlenné vált, de a tőkés országokkal is, a fejlődő országoknak szerény, de hatékony segítséget nyújtunk 1963-ban is, hasonlóan az előző évhez, a szocialista országok bővülő együttműködését szolgálja a létrehozandó közös bank és ennek keretében a sokoldalú elszámolások rendszere.

tisztelt országgyűlés !

- 1963. évi gazdálkodásunk nem a legkedvezőbb körülmények között indult, az elmúlt évi ismétlődő aszály után a szokatlanul erős tél újabb nehézségeket okozott, a meteorológia adatai szerint ebben az évszázadban hasonlóan kemény tél csupán kétszer fordult elő hazánkban, a rendkívüli hidegek és havazások, majd újabb az ár- és belvíz miatt a termelésben sok a kiesés és a többletköltség, első sorban a nehézipari ágak és az építőipar károsodott az időjárás miatt, a mezőgazdaságban főleg az őszi munkák elmaradása és a tavaszi munkák késői indulása jelent problémát, a rendkívüli intézkedések egész sorára volt szükség a közlekedésben.

folyt-köv. /

13

12.00/s

1120 Lw

a szerkesztőségek figyelmébe!

az 1963. évi állami költségvetés az országgyűlés előtt....
c. hír első oldalán a második bekezdés ötödik sorától a szöveg helyesen a következő:

.....az mszmp politikai bizottságának tagjai, valamint a kormány tagjai, a bekezdés többi részét kérjük törölni.

az anyag tehát így folytatódik:

jelen voltak az ülésen mijalko.....

12.17/s

XVI

- hisszük, hogy az 1963. évi népgazdasági terv és a költségvetés végrehajtásával újabb lépést teszünk előre második ötéves tervünk valóraváltásában, a 8. kongresszus által népünk elé tűzött feladatok megoldásában.

- kérem az országgyűlést, hogy a forradalmi munkáspárti kormány 1963. évi állami költségvetéséről szóló törvényjavaslatát fogadja el.

15

XV.

12. 12/s

a pénzügyminiszter után dr. erdei ferenc, a terv- és költségvetési bizottság elnöke emelkedett szólásra. hangsúlyozta:

- az 1963. évi költségvetésről benyújtott törvényjavaslat feletti vitában, az országgyűlés hét bizottságában 44 képviselő - társunk vett részt. mind a költségvetési előirányzatokat, mind a költségvetés alapjául szolgáló népgazdasági terveket, mind pedig azokat a gazdaságpolitikai törekvéseket, amelyeket a költségvetés végrehajtására vonatkozóan a pénzügyminiszter kifejtett, a bizottságok egyértelműen helyeslik.

- az országgyűlési bizottságok nem kívántak számszerű módosítást az előterjesztett javaslaton, s ilyet a terv- és költségvetési bizottság sem javasol. ugyanakkor a véleménycserében felvetődött számos olyan fontos és időszerű gazdaságpolitikai kérdés, amely összefügg a költségvetéssel, illetve befolyásolja annak végrehajtását. több kérdés hangzott el a bizottságokban például arról, hogy egyes újabb körülmények, mint a vízkárok, a vállalati mérlegek, s a termelőszövetkezeti zárszámadások pontosabb ismerete hogyan befolyásolják a költségvetést, az illetékesek meggyőzően indokolták, hogy a körülmények miatt nem lenne helyes változtatni az eredeti előirányzatokon. egyrészt azért nem, mert a módosítások részben kiegyenlítik egymást, részben pedig olyanok, hogy a költségvetés végrehajtásakor operatív intézkedésekkel megoldhatók.

- a bizottságok ülésein figyelem irányult arra, hogy a tervezett igen jelentékeny termelés- növelés a mezőgazdaságban reálisnak tekinthető -e. ez ugyanis nagymértékben befolyásolja a népgazdaság egyéb területeinek tervteljesítését, s a költségvetés valóraváltását. a mezőgazdasági bizottság vitájában - a földművelésügyi miniszter és a bizottság tagok egységes véleménye képpen - az az álláspont alakult ki, hogy ezt döntően két tényező befolyásolja. az egyik ilyen tényező a jelenleg még gyengén gazálkodó termelőszövetkezetek szervezeti és gazdasági megerősítése, amelyre a költségvetés és az illetékes szervek is jelentékeny összegeket irányoznak elő. a másik pedig az, hogy már közepesen kedvező időjárás is elegendő a terv teljesítéséhez.

/folyt. köv./

16/a
12. 51. /s

XVI/a

st

- hisszük, hogy az 1963. évi népgazdasági terv és a költségvetés végrehajtásával újabb lépést teszünk előre második öt éves tervünk valóraváltásában, a 8. kongresszus által népünk elé tűzött feladatok megoldásában.

- kérem az országgyűlést, hogy a forradalmi munkáspárti kormány 1963. évi állami költségvetéséről szóló törvényjavaslatát fogadja el.

15

XV.

12. 12/s

a pénzügyminiszter után dr. erdei ferenc, a terv- és költségvetési bizottság elnöke emelkedett szólásra, hangsúlyozta:

- az 1963. évi költségvetésről benyújtott törvényjavaslat feletti vitában, az országgyűlés hét bizottságában 44 képviselő - társunk vett részt, mind a költségvetési előirányzatokat, mind a költségvetés alapjául szolgáló népgazdasági terveket, mind pedig azokat a gazdaságpolitikai törekvéseket, amelyeket a költségvetés végrehajtására vonatkozóan a pénzügyminiszter kifejtett, a bizottságok egyértelműen helyeslik.

- az országgyűlési bizottságok nem kívántak számszerű módosítást az előterjesztett javaslaton, s illet a terv - és költségvetési bizottság sem javasol, ugyanakkor a véleménycserében felvetődött számos olyan fontos és időszerű gazdaságpolitikai kérdés, amely összefügg a költségvetéssel, illetve befolyásolja annak végrehajtását, több kérdés hangzott el a bizottságokban például arról, hogy egyes újabb körülmények, mint a vízkárok, a vállalati mérlegek, s a termelészövetkezeti zárszámadások pontosabb ismerete hogyan befolyásolja a költségvetést, az illetékesek meggyőzően indokolták, hogy a körülmények miatt nem lenne helyes változtatni az eredeti előirányzatokon, egyrészt azért nem, mert a módosulások részben kiegyenlítik egymást, részben pedig olyanok, hogy a költségvetés végrehajtásakor operatív intézkedésekkel megoldhatók.

- a bizottságok ülésén figyelem irányult arra, hogy a tervezett igen jelentékeny termelés- növelés a mezőgazdaságban reálisnak tekinthető -e, ez ugyanis nagymértékben befolyásolja a népgazdaság egyéb területeinek tervteljesítését, s a költségvetés valóraváltását, a mezőgazdasági bizottság vitájában - a földművelésügyi miniszter és a bizottság tagok egységes véleménye képpen - az az álláspont alakult ki, hogy ezt döntően két tényező befolyásolja, az egyik ilyen tényező a jelentősen gyengén gazálkodó termelészövetkezetek szervezeti és gazdasági megerősítése, ameyre a költségvetés és az illetékes szervek is jelentékeny összegeket irányoznak elő, a másik pedig az, hogy már közepesen kedvező időjárás is elegendő a terv teljesítéséhez.

/folyt.köv./

XVI/a

16/a
12. 51. /s

- a képviselők sok olyan fontos feladatot is felvetettek a vitában, amelyekre a költségvetés végrehajtása során nagy figyelmet kell fordítani. Ilyen feladatok között a beruházások koncentrációja, a műszaki fejlesztés különféle feltételeinek javítása, az anyagi érdekelttség fokozása s a különféle fejlesztési intézkedések szorosabb összehangolása. A bizottsági ülések tapasztalatai alapján megállapíthatjuk, hogy a minisztériumok és az országos tervehivatal vezetői ezekkel a feladatokkal kapcsolatban már folyamatosan lévő tervezésről, intézkedések előkészítéséről vagy megtett intézkedésekről tudnak beszámolni.

- a bizottsági tagok olyan észrevételeket is tettek, amelyek nemcsak az ez évi terveket és a költségvetést, hanem népgazdaságunk további fejlődését is érintik. Ezek közé tartozik a fejlesztési tervek szorosabb központi és területi összehangolása a beruházások komplex megvalósításának gyorsabbá tétele, az anyagi ösztönzők rendszerének továbbfejlesztése, a tudományos kutatási eredmények gyakorlati megvalósításának szervezettebbé tétele, egyes árkérdések összehangolt megoldása, stb.

Mindenekkel szakemberek, közgazdasági, üzemgazdasági és műszaki specialisták, valamint az illetékes irányító szervek is rendszeresen foglalkoznak. Lépésről-lépésre közelebb jutunk a kívánatos megoldásokhoz.

erdel ferenc ezután részletesen foglalkozott a költségvetés mezőgazdasági előirányzataival.

- a költségvetés számai szembetűnően mutatják, hogy a mezőgazdaság részesedése az előirányzatokban és a beruházási keretekben az elmúlt évekhez képest jelentősen növekedett. Nem is olyan régen még elsősorban az volt az igény, hogy jusson több anyagi eszköz a mezőgazdasági termelés részére. Most pedig az a kérdés került előtérbe: hogyan lehet a leggazdaságosabban, a leghatékonyabban felhasználni a rendelkezésre álló anyagi és műszaki forrásokat. Más szóval: a szegény ember gondjait kezdi felváltani a gyarapodó gazda gondjai. És pedig: mit, mire fordítsunk, hogy többet és gazdaságosabban termelhessünk. Így például jól meg kell néznünk: hol kamatoztathatjuk a legjobban az öntözési beruházásokat, hol használhatjuk fel a leghatásosabban a rendelkezésre álló műtrágyát.

/ folyt.köv. /

- a vitában minden bizottság megerősítette a kitűzött célok szükségességét és helyességét, a terv- és költségvetési bizottság mindezek alapján javasolja, hogy az országgyűlés változtatás nélkül fogadja el az 1963. évi költségvetésre benyújtott törvényjavaslatot.

dr. erdei ferenc javaslatára ezután a képviselők elhatározták, hogy a költségvetésről szóló törvényjavaslat általános és részletes vitáját együttesen folytatják le.

18

XVIII.

13.0 9/s

ezután nyers rezső, az mszmp központi bizottságának titkára, a politikai bizottság póttagja szólalt fel.

- kemény tél van mögöttünk, a hideg és hó okozta nehézségek miatt ma is sok a gondunk, ráadásul a tavasz is késlekedik - kezdte beszédét. - mégis reménységgel, bizakodással nézhetünk a következő hónapok elé, bizakodásunkat arra alapozzuk, hogy az elmúlt hónapokban csupán a természeti körülmények alakultak kedvezőtlenül, - társadalmi, politikai viszonyaink ez idő alatt is számottevően fejlődtek, a hazafias népfront választási sikere és a választások politikai légköre azt tanúsítja, hogy népünk nagy többsége magáévá teszi legfőbb politikai céljainkat, s helyeslik gazdaságpolitikánkat is.

- bizakodásunknak gazdasági indítéka az, hogy gazdaságpolitikánk az elmúlt években helyesnek bizonyult, az állami költségvetés előirányzatai további lépést jelentenek első ötéves tervünk megvalósításának útján, gazdaságunk alapjai szilárdak, gazdaságpolitikánk mentes a kanyaroktól, terveinkből régen száműztük a vakmerőséget éppugy, mint az opportunistát mindenbe belenyugvást.

- a gazdasági fejlődésnek szocialista típusú országokban természetes velejárója, hogy a rendszeresen emelkedő nemzeti jövedelemből nő a lakosság fogyasztása, bővül a vállalatok és szervezetek pénzalapja, s növekednek az állami befektetések és az állami szolgáltatások.

- pénzügyi politikánk realitása szempontjából helyes és észszerű, hogy a nemzeti jövedelem tervezett 11-12 milliárd forintos növekedése mellett az állami költségvetés 6.9 milliárd forinttal emelkedik, a költségvetési tartalék képzése elegendő biztonságot nyújt arra az esetre is, ha esetleg a nemzeti jövedelem és ennek nyomán az állami bevételek elmaradnának a tervezettől, az a helyes tervezés, amely ezzel is számol - hiszen mint köztudott, a nemzeti jövedelem nem tervezhető abszolút biztonsággal, kedvezőtlen esetben - főleg az időjárás hatásaként - évente 2-3 százalékos kiesés lehetséges, eredményes, jó munkával, átlagos időjárás esetén elérhetjük, hogy még az év második felében a költségvetési tartalékot is felhasználhassuk dolgozó népünk javára.

/folyt. köv./

XIX.

19
13.15/vm

/az országgyűlés.....19.folyt./vm

nyers rezső a továbbiakban rámutatott, hogy az előirányzatok a tavalyinál lényegesen kisebb összeget biztosítanak a népgazdasági össz-készletek növelésére, mint mondta, ez fontos és üdvözlendő elgondolás, hiszen közismert, hogy az utóbbi két évben a vállalatok készletei túlságosan megnövekedtek, sok helyen felesleges anyagok, alkatrészek, félkészárúk, sőt készárúk is felhalmozódtak. ezek nagyrészt hasznosítani lehet és kell is, hiszen ha népgazdaságunk készletállományát csupán egy százalékkal csökkentjük, már ezzel is milliárdos nagyságrendű összeget takaríthatunk meg.

a költségvetési összegek felhasználásáról, elosztásáról szólva nyers rezső hangoztatta, hogy a legnagyobb összeggel a beruházások - azok között is zömmel a termelő jellegű beruházások - szerepelnek az előirányzatok között, sok szociális és kulturális létesítmény is tető alá kerül, s jelentős összeg jut a magánlakás-építésekre fordított állami hitelek fedezésére. a beruházások után legnagyobb összeggel a szociális és kulturális ellátásra előirányzott kiadások emelkednek, s ezen belül nagyobb mértékben nőnek a szociális kiadások.

- pozitív tényként könyvelhetjük el, - folytatta - hogy a munkabérek felül az állami központi pénzalapból is 600 millió forinttal növeljük a lakosság közvetlen jövedelmét, nyugdíj, családi pótlék, ösztöndíj és egyéb juttatás formájában. ily módon a költségvetési összkidadások 10 százaléka, csaknem 9 milliárd forint, közvetlenül pénzben egészíti ki a lakosság jövedelmét.

- egyet kell érteni a honvédelmi kiadások növelésével, annak ellenére, hogy a béke hívei vagyunk, a békés egymásmellett élés és a leszerelés gondolatát támogatjuk. a korszerű honvédelem megszervezése nem csekély anyagi terhet ró népgazdaságunkra, de ezt vállalnunk kell, mert népköztársaságunk nem maradhat védtelen a szocialista országokat nyíltan fenyegető, háborúra spekuláló körökkel szemben. ezért békés törekvéseinknek honvédségünk korszerűsítésével kell nyomatékot adnunk - összefogva a többi szocialista országgal.

- növekednek nemzetközi pénzügyi kötelezettségeink is. költségvetésünk - s ezt csak helyeselni lehet - kötelezettségeink maradéktalan kielégítését irányozza elő, hogy ezzel is öregbítsük nemzetközi jóhírünket, presztizsünket.
/folyt.köv./

20
13.20 /vm

1330 Zseli

XX

/országgyűlés.....20.folyt./ s

nyers rezső részletesen foglalkozott a tudományos kutatások támogatásával.

- a tudományos kutatások ma már mind több és szorosabb szálal kapcsolódnak a termeléshez, s egyre közvetlenebbül szolgálják a mindennapi munka eredményesebbé, hasznosabbá tételét. a kutatások támogatására szánt összegek jelentősen növekednek, hiszen az előző évhez viszonyítva az emelkedés 17 százalékos a költségvetés 1.1 milliárd forintot irányoz elő ilyen célra, ehhez azonban hozzá kell venni a beruházási és a műszaki fejlesztési alapokból a tudományos munkálkodás segítésére rendelkezésre álló összegeket. így a támogatás összege együttesen kétmilliárd háromszázötvenmillió forint. kevés ez, vagy elegendő? nem kevés, mert ez a nemzeti jövedelem 1.4 százaléka - s ezzel az aránnyal néhány fejlettséget is megelőzünk - de nem mondhatjuk azt sem, hogy elegendő, mert a jövőben az arányt tovább kell növelni, hogy százalékosan mindjobban megközelítsük a nálunk fejlettebb országok hasonló célú előirányzatait.

- a költségvetési eszközök felhasználásának hatékonysága szempontjából a legkritikusabb, s talán a legizgalmasabb kérdés: hogyan térülnek meg a tudományos kutatásra és a beruházásra fordított pénzüsszegek, az eredmény a felhasználók szakértelmétől, előrelátásától függ., s többnyire csak utólag és nem is könnyen mérhető. a tudományos kutatás terén mind állami szinten, mind az egyes kutatási szerveknél fokozottan összpontosítani kell az erőket a kiemelt, alapvető kutatási célok megvalósítására, természetesen úgy, hogy közben ne sorvadjanak el az alkalmazott kutatások sem. hasonlóan fontos feladat a beruházások koncentrációja. ezen a téren bizonyos eredményeket már értünk el, de megbőségesen vannak tennivalóink. a tudományos akadémia mellett a minisztériumoknak is az eddiginél jobban kell istápolniuk a tudományos kutatást, közelebb kell kerülniük a tudományhoz. ugyancsak jobban előtérbe kell helyezni a beruházásokat előkészítő és kivitelező munkát.

nyers rezső ezután hangoztatta, hogy a költségvetés elfogadásával még nem érezhetjük népgazdaságunk zsebében sem a tervezett nemzeti jövedelmet, sem az állami bevételeket. a tervek megvalósítása a tavalyinál jobb gazdálkodást feltételez és igényel mind az áruforgalom, mind a beruházások terén.

/folyt.köv./
21
13.26/s

1335 Zseli

XXI

- ez évi tervünk sikere nagyrészt azon múlik, milyen mértékben tudjuk fokozni a gazdaságosságot, ennek érdekében legfőbb tennivalónk a termelés és a szükségletek eddiginél jobb összehangolása, a tervezett önköltségcsökkentés elérése és a nemzetközi szocialista munkamegosztás fejlesztése.

- a termelés és a szükségletek összehangolása gondos együttműködést követel a termelő és a felhasználó szervek között, a beruházóknak és a kereskedelemnek például időben kell rendeléseit eljuttatnia az iparhoz, hogy biztosított legyen a gyártás folyamatossága, ugyanakkor az ipari termelést minden vállalatnál az eddiginél szigorúbban a rendeléshez kell igazítani, a tapasztalatok szerint különösen a beruházási javak termelését nehezíti az összehangolatlanság, a beruházók késnek a rendelésekkel, ezért kevesebb idő marad a gyártás előkészítésére, amiből késedelem, minőségi hibák származnak.

- a külkereskedelemnek nagyobb gondot kell fordítania az exportáruk megrendelésére, különösen vonatkozik ez a kohó-és gépipari vállalatok termékeire, a magyar nemzeti bank legutóbbi felmérése ugyan némi javulásról ad számot: az idén január végén az 1963-as exportra tervezett készáru 90 százaléka már a rendeléssel fedezve volt - szemben a tavalyi 88 százalékkal.

- a kül-és belkereskedelem helyes és egymással is jobban összehangolt rendelési politikájával nagyban segítheti az iparban most kibontakozó gyártmány-szakosítást, a nagysorozatu termelés térhódítását, ugyanakkor el kell érnünk, hogy mind a fogyasztási cikkekben, mind az exportárukban a nagy széria minden esetben párosuljon az eladhatósággal, s a választék ne csökkenjen.

- az önköltség tervezett csökkentésétől, a termelékenység növelésétől nagymértékben függ idejű költségvetési programunk jó végrehajtása, sőt a költségvetés egyensúlya is. idejű népgazdasági tervünk feszített önköltségcsökkentési előirányzatokat tartalmaz, annak ellenére, hogy a népgazdaság néhány területén a százalékos megtakarítás az előző évinél kisebbre méretezett.

/folyt.köv./

22

13.31/s

XXII

le

a költségvetési bevételekben 2.2 milliárd forinttal növekszik az önköltségcsökkentésből származó tiszta jövedelem, ez az összeg az ipari termelés költség szintjének 1.2 százalékos, a közlekedés költség szintjének 1.1 százalékos és az állami gazdaságok termelési költségének 2.8 százalékos csökkentéséből tevődik össze.

- az ipari termelés költségcsökkentése egészében véve kisebb ugyan a tavalyinál, de elérése mégis nehéz, mert egyidejűleg emelkednek az iparban a korszerűsítési, minőségi követelmények, ezen felül az év hátralevő részében pótolnunk kell a hosszú tél okozta termelés kiesést és a többletköltségeket, nyugodtan mondhatjuk tehát, hogy az önköltség csökkentése a terv és a költségvetés legkritikusabb része, éppen ezért teljesítéséhez a vállalati vezetés, a szakszervezetek és a minisztériumi irányítás részéről a legnagyobb erőfeszítés szükséges.

- az önköltség csökkentésének minden olyan lehetőségét számba kell vennünk és ki kell használnunk, amely összefér szocialista elveinkkel, a beruházásokat időben kell elvégeznünk, a gyártástechnológiát javítanunk kell, s fontos feladat a műszaki színvonal emelése, a gyártmányösszetétel észszerű, gazdaságos változtatása, az anyagfelhasználás csökkentése, az üzemek belső szervezett ségének fokozása, feltétlenül ügyelnünk kell azonban arra, hogy a minőség romlásával, az áruk használhatóságának csökkentésével egyetlen vállalat se csökkentse termékeinek önköltségét!

nyers rezsó a továbbiakban hangsúlyozta: javítani kell a vállalatok ösztönzését a gazdaságosabb, olcsóbb termelésre, tovább kell ösztönözni és segíteni az iparvállalatokat a szocialista nemzetközi munkamegosztás fokozására, a nemzetközi szintű specializálódás figyelembe vételére, ez létkérdés számunkra már most is, de még inkább az lesz a jövőben, olyan árukat kell tehát termelnünk, amelyek a szocialista, vagy a kapitalista piacon keresettek, s amelyeknek eladási árában megtérül a befektetett öszmunka.

/folyt.köv./

23

13.36/s

XXIII

országgyűlés...../ 23. folyt.vn

- a nemzetközi együttműködés szélesítését parancsolóan szükségessé teszi az a körülmény, hogy a világpiaci kereslet áruszerkezete állandóan és gyorsan változik. az elavult termékek ára a világpiacon rohamosan esik, a korszerű új termékeké viszont magas. gyártmányaink műszaki színvonalának emelésére és magas szinten tartására mindent meg kell tennünk. nagyfontosságú számunkra a szocialista országokkal való műszaki-technikai kooperáció, sőt esetenként az együttműködő országok közös kutató-féjlesztési bázisának létrehozása is.

- a terv és a költségvetés feltételezi a nemszocialista országokkal folytatott kereskedelem növelését is. a költségvetés tükrözi azt a törekvést, hogy a magyar népköztársaság minden országgal szívesen kereskedik a kölcsönös előnyök alapján.

- a mezőgazdaságban célunk változatlanul az, hogy szocialista alapokon mielőbb korszerű, magas termelékenységű mezőgazdaságot teremtsünk. a költségvetésben előirányzott összegek bizonyítják, milyen jelentős erőfeszítéseket tesz államunk a cél mielőbbi valóra váltásáért. a költségvetésből például a tavalyinál 42 százalékkal több hosszú, - és középlejártú hitelt nyújtunk a termelőszövetkezeteknek, zömmel beruházásokra, a szövetkezetek saját erejükből is jelentős összegeket ruháznak be. mindezek eredményeként a mezőgazdasági beruházások aránya az idén az összes beruházások 22 százalékát teszik ki.

nyers rezső hangoztatta: rendkívül fontos, hogy észszerűen és jól gazdálkodjunk a takarmánnyal, mert ezen a téren sok a kihasználatlan lehetőség. felhívta a figyelmet a háztáji gazdálkodás fontosságára is, mint mondotta, a háztáji gazdaságok ugyan főként a tagok önellátását szolgálják, de ezzel tehermentesítik a központi élelmiszer-ellátást, kiegészítő munkát és jövedelmet biztosítanak a tagoknak, egyes termékekből pedig számottevő árutermelést is folytatnak. ha a háztáji gazdálkodás az alapszabály keretei között történik, nem káros, hanem előnyös.

- a beterjesztett költségvetési előirányzat helyes törekvéseket, szolid módszereket tükröz. készítői mentesek voltak a túlzásoktól is, a lazaságoktól is, nem „tervezték be”, sem az optimizmust, sem a pesszimizmust, éppen ezért mindannyian optimisták lehetünk a végrehajtást, a célok elérését illetően.
/folyt.köv./

24
13.43/s

XXIV

le

/az országgyűlés.....24. folyt./vn

- ezért a költségvetést a magyar szocialista munkáspárt nevében elfogadom - fejezte be hozzászólását nagy taps közben nyers rezső.

nyers rezső felszólalása után szünet következett, majd beresztóczy miklós elnökletével folytatódott a tanácskozás.

a költségvetési vitában ezután ortutay gyula, a hazafias népfront országos tanácsának főtitkára, bács-kiskun megye képviselője szólalt fel. bevezetőben összegezte azokat a tapasztalatokat, amelyeket a népfront-bizottságok a választásokat megelőző gyűléseken szereztek.

- a választók tanácskozásainak egyik legfőbb és legáltalánosabb tanulsága az volt, hogy a személyes kérések, az egyéni panaszok száma lényegesen csökkent és közérdekű, országos témák kerültek előtérbe. a jelöltek személyének megvitatása mellett a gyűlések részvevőinek az volt legfőbb gondja, hogy ki-ki saját munkahelyén, az élet legkülönbözőbb területein mit tehet az országépítő tervek megvalósításáért, a szocializmus építéséért.

- a jelöltek megválogatásakor azt is mérlegre tették, hogy azokat, akik a tanácsokban, vagy éppen az országgyűlésben képviselik érdekeiket, ismerik-e a választók szűkebb pátriájának problémáit, megoldásra váró gondjait, magukénak érzik-e a helyi feladatokat és terveket. mindez arra kötelez bennünket, hogy a közösségért végzett munkában átérezzük megnövekedett erkölcsi, politikai felelősségünket, s minden erőnkkel azon munkálkodjunk, hogy megfeleljünk választóink bizalmának.

ortutay gyula ezután arról beszélt, hogy a választásokon is bebizonyosodott: erősödik, szilárdul a szocialista nemzeti egység, s népünk nap-nap után tettekkel mond igent a párt és a kormány céljaira, politikájára. részletesen szólt arról is, milyen szerepet tölt be a magyar értelmiség ebben a gazdagodó nemzeti egységben.

- értelmiségünk ma már nem érzi kívül magát a munkás-paraszt szövetségen, eggyé vált a dolgozó néppel, munkása, alkotója szocialista életünknek. a hazafias népfront bizottságai, aktivistái nap-nap után példák százaival találkoznak, amelyek bizonyítják, hogy az értelmiség cselekvő, tevékeny segítőtje a szocialista építésnek, a népjólét növelésének. orvosi szűrőbrigádok járják a falvakat, s társadalmi munkaként ezrek, tízezrek szűrővizsgálatát végzik el. a veszprém megyei mezőgazdasági szakemberek kezdeményezésére mind szélesebbkörű akció bontakozik ki a termelőszövetkezeti gazdálkodás társadalmi támogatására.

/folyt.köv./

25
13.50/s

XXV

Bitt Zoltán

több ezer technikus, mérnök fogott össze a bekötőutak építésének gyorsítására, mezőgazdasági épületek tervezésére, a títustervek összeállítására, s az értelmiségiek legjobbjai társadalmi munkájában csaknem 3.100 község huszéves távlati fejlesztési tervén dolgoznak. a népfront-bizottságokban vagy azokon kívül mintegy kétezer olyan jogász tevékenykedik, aki munkajogi, gazdasági és egyéb kérdésekben rendszeres tanácsadója a közös gazdaságoknak, mind nagyobb részt vállalnak a hazafias népfront politikai nevelő munkájából a pedagógusok, akik a kisebb és nagyobb falvakban, városokban egyaránt valóban elismerésreméltó ügyszeretettel segítik a mezőgazdasági szakmunkások nevelését, az ismeretterjesztést, népünk kulturális színvonalának emelését, nagynevű akadémikusok vállalkoztak arra, hogy egy-egy megye számára kidolgozzák a mezőgazdasági munkák gépesítésének optimális programját, s például az agrártudományi egyetem vezetői, professzorai a ma még gyengébb eredménnyel dolgozó termelészövetkezetek gazdálkodásának javítására vállalkoztak társadalmi munkában, ezenkívül nagyobb tájegységek számára mintaterveket állítanak össze. építészprofesszorok járják az országot, kisköröstől tázlárig, hogy segítséget nyújtsanak a falvak népének a mezőgazdasági építkezések nagy munkájában. nagyhirű hidrológusok munkálkodnak szabad idejükben azon, hogy falvainkban segítsék a belvizek megfékezését, s jóformán a tudomány minden ágának művelői a maguk területén értékes munkával járulnak hozzá életünk szebbé tételéhez.

- e példák is bizonyítják, hogy a magyar értelmiség osztozik az egész ország gondjában és örömeiben, magának érzi a szocialista építés ügyét. engedjék meg, hogy éppen ezért értelmiségünk sok gondját viszont a tisztelt országgyűlés figyelmébe ajánljam. akár az egyetemek kollégiumairól, akár a menzák forintjairól, új egyetemi épületekről, a vidéki pedagógusok kérdéseiről, a növekvő mérnök-szükségletéről esik szó - segítsék e gondok megoldását. érezze a magyar értelmiség, hogy a szocialista nép-szuverenitás egyik legfőbb testülete, az országgyűlés mindig szíven viseli ügyét. értelmiségünk érdemes erre.

ortutay gyula a bács-kiskun megyei képviselő és a maga nevében a költségvetést elfogadta és az országgyűlésnek elfogadásra ajánlotta.

gácsi miklós, borsod megyei képviselő volt a következő felszólaló. bevezetőben hangoztatta: az üzemi munkásság egyetért a kormány politikájával. ezt az egyetértést tükrözi az a munkalendület, amellyel most a kemény tél okozta elmaradásokat pótoljuk.

/folyt.köv./

26
13.58./vm

XXVI

h

ennek érdekében borsod megye üzemekben például versenyt indítottak. ez a cselekvő egyetértés - mondotta a képviselő - ideai költségvetésünk legfontosabb tartaléka.

gácsi miklós rámutatott arra, hogy az ipari minisztériumok idén 15,7 milliárd forintot kapnak beruházásokra, s ennek az összege kétharmad a vidékre jut, a tudományos kutatásra előirányzott igen magas összegek jó alapot biztosítanak az ipari műszaki színvonalának emelésére, a képviselő hangoztatta, hogy a műszaki fejlesztés lehetőségeit nem használjuk ki eléggé, bár az egyik legfontosabb feladatunk, nagyobb tervezői kapacitásra van szükség, meg kell rövidíteni a tervek átfutási idejét, jobban kell gazdálkodni a műszaki fejlesztési alapokkal. elengedhetetlen a vidéki üzemek kísérleti- kutatómunkájának gyorsabb fejlesztése, csak így kaphat nagyobb lendületet a minőségjavítás és a gyártmányfejlesztés, szükség van az ügyviteli munka korszerűsítésére is, - ezzel kapcsolatban a képviselő javasolta, hogy vizsgáljanak felül egy sor régi rendeletet, utasítást, amelyek ma már akadályozzák a munka korszerű szervezését, végül felhívta a figyelmet arra, hogy a vállalatok önállóságának bővítése, a személyi felelősség növelése is jelentős szerepet játszhat a műszaki fejlesztés sikerében.

gácsi miklós a költségvetést a maga és a borsod megyei képviselők nevében elfogadta.

dr. noszkay aurél képviselő elmondotta, hogy az egészségügyi tárca több mint öt milliárdos ideai költségvetése majdnem kétszerese az 1957. évinek és többszázmillióval múlja felül az elmúlt évit.

a beruházások eredményeként fejlődött a körzeti orvosi ellátás, javultak az orvosok élet- és munkakörülményei, nagy sikereket értünk el a népbetegségek leküzdésében. az eredmények ellenére az egészségügy fejlődésének üteme nem kielégítő, még elmarad a népgazdaság egészének fejlődése mögött. jelenleg az ország lakosságának már 97 százaléka részben ingyenes egészségügyi ellátásban, s a növekvő igények kielégítése nagy erőfeszítéseket tesz szükségessé. a képviselő javasolta: vezessék be a falusi körzeti orvosok magasabbfokú képzését: építsék ki a falusi egészségházak hálózatát, ahol összpontosíthatják a gyógyító, a megelőző és felvilágosító munkát, az anyag- és csecsemővédelmet. az egészségházak felállításában az állami erőforrásokon kívül nagyobb szerepet kell játszaniuk a tanácsok anyagi eszközeinek, a községfejlesztési hozzájárulásoknak. ugyan- csak javasolta a képviselő: fontolják meg a legcélszerűbb kórház-típus kialakítását. e kórházak - elsősorban a megyeszékhelyeken - legyenek központjai a megelőző - és az egészségügyi irányító munkának is.

/folyt.köv./
27
14.26/s

XXVII

fe

/az országgyűlés.....25.folyt./vm

több ezer technikus, mérnök fogott össze a bekötőutak építésének gyorsítására, mezőgazdasági épületek tervezésére, a títustervek összeállítására, s az értelmiségiek legjobbjai társadalmi munkájában csaknem 3.100 község huszéves távlati fejlesztési tervén dolgoznak. a népfront-bizottságokban vagy azokon kívül mintegy kétezer olyan jogász tevékenykedik, aki munkajogi, gazdasági és egyéb kérdésekben rendszeres tanácsadója a közös gazdaságoknak. mind nagyobb részt vállalnak a hazafias népfront politikai nevelő munkájából a pedagógusok, akik a kisebb és nagyobb falvakban, városokban egyaránt valóban elismerésreméltó úgyszeretettel segítik a mezőgazdasági szakmunkások nevelését, az ismeretterjesztést, népünk kulturális színvonalának emelését. nagynevű akadémikusok vállalkoztak arra, hogy egy-egy megye számára kidolgozzák a mezőgazdasági munkák gépesítésének optimális programját, s például az agrártudományi egyetem vezetői, professzorai a ma még gyengébb eredménnyel dolgozó termelészövetkezetek gazdálkodásának javítására vállalkoztak társadalmi munkában, ezenkívül nagyobb tájegységek számára mintaterveket állítanak össze. építészprofesszorok járják az országot, kisköröstől tázlárig, hogy segítséget nyújtsanak a falvak népének a mezőgazdasági építkezések nagy munkájában. nagyhirű hidrológusok munkálkodnak szabad idejükben azon, hogy falvainkban segítsék a belvizek megfékezését, s jóformán a tudomány minden ágának művelői a maguk területén értékes munkával járulnak hozzá életünk szebbé tételéhez.

- e példák is bizonyítják, hogy a magyar értelmiség osztozik az egész ország gondjában és örömében, magáénak érzi a szocialista építés ügyét. engedjék meg, hogy éppen ezért értelmiségünk sok gondját viszont a tisztelt országgyűlés figyelmébe ajánljam. akár az egyetemek kollégiumairól, akár a menzák forintjairól, új egyetemi épületekről, a vidéki pedagógusok kérdéseiről, a növekvő mérnök-szükségletről esik szó - segítsék e gondok megoldását. érezze a magyar értelmiség, hogy a szocialista nép-szuverénitás egyik legfőbb testülete, az országgyűlés mindig szíven viseli ügyét. értelmiségünk érdemes erre.

ortutay gyula a bács-kiskun megyei képviselők és a maga nevében a költségvetést elfogadta és az országgyűlésnek elfogadásra ajánlotta.

gácsi miklós, borsod megyei képviselő volt a következő felszólaló. bevezetőben hangoztatta: az üzemi munkásság egyetért a kormány politikájával. ezt az egyetértést tükrözi az a munkalendület, amellyel most a kemény tél okozta elmaradásokat pótoljuk.

/folyt.köv./

26
13.58./vm

XXVI

h

országgyűlés.... / 26.folyt.s

ennek érdekében borsod megye üzemekben például versenyt indítottak. ez a cselekvő egyetértés - mondotta a képviselő - ideai költségvetésünk legfontosabb tartaléka.

gácsi miklós rámutatott arra, hogy az ipari minisztériumok idén 15,7 milliárd forintot kapnak beruházásokra, s ennek az összege kétharmad a vidékre jut, a tudományos kutatásra előirányzott igen magas összegek jó alapot biztosítanak az ipari műszaki színvonalának emelésére. a képviselő hangoztatta, hogy a műszaki fejlesztés lehetőségeit nem használjuk ki eléggé, bár az egyik legfontosabb feladatunk, nagyobb tervezői kapacitásra van szükség, meg kell rövidíteni a tervek átfutási idejét, jobban kell gazdálkodni a műszaki fejlesztési alapokkal. elengedhetetlen a vidéki üzemek kísérleti- kutatómunkájának gyorsabb fejlesztése, csak így kaphat nagyobb lendületet a minőségjavítás és a gyártmányfejlesztés. szükség van az ügyviteli munka korszerűsítésére is, - ezzel kapcsolatban a képviselő javasolta, hogy vizsgáljanak felül egy sor régi rendeletet, utasítást, amelyek ma már akadályozzák a munka korszerű szervezését. végül felhívta a figyelmet arra, hogy a vállalatok önállóságának bővítése, a személyi felelősség növelése is jelentős szerepet játszhat a műszaki fejlesztés sikerében.

gácsi miklós a költségvetést a maga és a borsod megyei képviselők nevében elfogadta.

dr. noszkay aurél képviselő elmondotta, hogy az egészségügyi tárca több mint öt milliárdos ideai költségvetése majdnem kétszerese az 1957. évinek és többszázmillióval múlja felül az elmúlt évit.

a beruházások eredményeként fejlődött a körzeti orvosi ellátás, javultak az orvosok élet- és munkakörülményei, nagy sikereket értünk el a népbetegségek leküzdésében. az eredmények ellenére az egészségügy fejlődésének üteme nem kielégítő, még elmarad a népgazdaság egészének fejlődése mögött. jelenleg az ország lakosságának már 97 százaléka részesül ingyenes egészségügyi ellátásban, s a növekvő igények kielégítése nagy erőfeszítéseket tesz szükségessé. a képviselő javasolta: vezessék be a falusi körzeti orvosok magasabbfokú képzését: építsék ki a falusi egészségházak hálózatát, ahol összpontosíthatják a gyógyító, a megelőző és felvilágosító munkát, az anyag- és csecsemővédelmet. az egészségházak felállításában az állami erőforrásokon kívül nagyobb szerepet kell játszaniuk a tanácsok anyagi eszközeinek, a községfejlesztési hozzájárulásoknak. ugyan- csak javasolta a képviselő: fontolják meg a legcélszerűbb kórház-típus kialakítását. e kórházak - elsősorban a megyeszékhelyeken - legyenek központjai a megelőző - és az egészségügyi irányító munkának is.

/folyt.köv./

27
14.26/s

XXVII

fe

fejér megyében például - kísérleti jelleggel - a megyei és a járási tanács egészségügyi osztálya a megyei kórház irányítása alá rendelte a különböző egészségügyi intézményeket. ez a szervezési forma jó tapasztalatokat hozott.

felhívta a figyelmet arra, hogy az ellátás megjavításában fontos szerepet játszhat a segédápolónők beállítása, a kórházi kisegítő személyzet létszámának gyorsabb emelése. dr. noszkay aurél végül bírálta az egészségügyi építkezések elhuzódását, s javasolta: állítsanak fel önálló egészségügyi tervező intézetet.

a képviselő a költségvetést elfogadta.

gosztonyi jános vas megyei képviselő felszólalásában hangsúlyozta, hogy a beterjesztett törvényjavaslat egészében is és arányaiban is jó. a bizottsági üléseken azonban, csak úgy mint azséletben, szóba került, hogy még nagyobb összegek kellene a kulturális célokra. felvetődött a gondolat: jó lenne, ha az idej költségvetési tartalékokból megtételének a diákoknak, kollégiumoknak, valamint az iskolai étkeztetésre juttatott összegeket.

- nem szokás nálunk a dicsekvés - folytatta ezután. - mégis nehéz megindultság nélkül számbavenni, hogy milyen magaslatokra értnek. jóleső érzés összegezni: mire képes a szocializmus eszméje, a torzítások nélküli politika. az országgyűlés mostani ülészakán bejelentett amnesztia is újabb bizonyítéka rendszerünk erejének. sokat beszélnek erről az emberek vas megyében is és az ország más részeiben is. érzik, tudják, hogy ilyen megbocsátásra csak az a rendszer képes, amely mélyen humanista, amely szilárd politikai alapokon áll, s amely mindig számíthat a nagy néptömegek támogatására.

gosztonyi jános a továbbiakban elmondotta, hogy a választások előkészítésének időszakában több mint 15.000 ember szólalt fel vas megyében a jelölőgyűléseken. köztük olyanok is, akik - mint mondani szokták - messziről érkeztek közeink, akik a felszabadulás utáni esztendőkből jelszavainknak még értelmét sem tudták felfogni, annyira más politikai nyelven beszéltek. mostani szavaik őszine bizalomról tanuskodtak, mint ahogy a jövőért érzett felelősségnek adtak hangot az elhangzott bírálatok, észrevételek is, amelyek teljessé tették társadalmunk mai képét.

/folyt.köv./
28
14.37/s

XXVIII

le

az elmúlt években elért javulás ellenére is változatlanul sok a felesleges megkötöttség gazdasági, államigazgatási munkánkban. nálunk például a megyei tanács egy év alatt 771 ügyiratot és felhívást kapott a földművelésügyi minisztériumtól. az utóbbi három hónapban több mint 40 rövid, jónéhányszor be sem tartható határidőt szabtak meg számára. a termelőszövetkezeti zárszámadások előkészítésének időszakában, január 31-ig pedig - a zárszámadásokkal kapcsolatban - tizenegy rendelet érkezett címére a földművelésügyi minisztériumtól, illetve a nemzeti banktól. azt hiszem, mondanom sem kell, hogy milyen keveset ér mindez a gyakorlati munka szempontjából, s ahelyett, hogy meggyorsítaná, inkább hátráltatja az előrehaladást.

gosztonyi jános a továbbiakban az építkezések minőségével foglalkozott. elfogadhatatlan - mondotta többek között -, hogy a lakásépítkezések ütemére, méreteire hivatkozva az illetékesek elnézik a hanyagságot, a pocskolást. olyan házakat adnak át, amelyekben a lakások előszoba ajtaja mellett havat fújhat be a réseken a szél, s olyan istállókat, amelyek néhány nappal az építkezés befejezése után összedőlnek. utána pedig felelősségvontás helyett pedig a felelősség áthárításának időszaka

a beruházó a kivitelezőt, a kivitelező a beruházót, vagy éppen - sőt. hibáztatja.

- még mindig sok gondot okoz - hangsúlyozta ezután gosztonyi jános - a városokban élő nők és fiatalok foglalkoztatása. jó lenne intézményesen gondoskodni arról, hogy elegendő négyórás munkalehetőség álljon azoknak a fiataloknak a rendelkezésére, akik nem akarnak továbbtanulni. ugyanakkor véget kellene vetni annak a meg nem engedhető huza-vonásnak, amely a már elfogadott vidéki ipartelepítési program végrehajtását is akadályozza. javasolom - tette hozzá -, hogy az országgyűlés későbbi időpontban tűzze napirendre a vidéki ipartelepítés helyzetét és további feladatait.

a felszólaló végül mind a maga, mind a vas megyei képviselőcsoport nevében elfogadta és elfogadásra ajánlotta az 1963. évi költségvetésre vonatkozó törvényjavaslatot.

/folyt.köv./

29
14.46

XXIX

le

✓ az országgyűlés.....29.folyt./vm

az ebéuszünet után az országgyűlés polyák jánosnak, az országgyűlés alelnökének elnökletével folytatta a költségvetési törvényjavaslat vitáját. az első felszólaló dr. sályi istván borsod megyei képviselő volt, aki a költségvetés oktatási vonatkozásaihoz szólt hozzá.

- meggyőződése - hangoztatta -, hogy az oktatásra rendelkezésre álló összegekkel helyesen gazdálkodva 1963.-ban nagyot lépünk előre az oktatási reformtörvény elgondolásainak megvalósításában.

szólt arról, hogy különböző foku iskoláinkban az ideiglenesen minden eddiginél többen tanulnak, s hozzátette: nincs restelkedni valónk azért, hogy szűkek az iskolák. méltán büszkék lehetünk az idősokban és fiatalokban egyaránt meglévő páratlan tudásvágyra, s nem vagyunk messze attól az időtől, amikor fokozatosan minden igazán tehetséges számára biztosíthatjuk a tanulást, akár a legmagasabb fokon.

dr. sályi istván elmondotta, hogy az oktatási reformtörvény által felvetett kérdések egy részét már megoldották, de még mindig vannak további feladatok. ezek közé tartozik az egyes oktatási fokozatok jobb összehangolása. nincs még meg a kellő összhang például a középiskolák és a műszaki egyetem munkája között, s ez érezteti hatását a műszaki felsőoktatásban.

rámutatott: öt év alatt négyszeresére nőtt az esti-és a levelező oktatásban részvevő egyetemi, főiskolai hallgatók száma, s ez nem kevés gondot jelent. ugyancsak vannak megoldásra váró kérdések a műszaki egyetemi hallgatók szakmai gyakorlatában.

a képviselő végül hangsúlyozta: a pedagógusok örömmel vállalják mindazokat a feladatokat, amelyeket az oktatási reform további végrehajtása állít eléjük. a költségvetést elfogadta.

galló ernő képviselő többek között felhívta a figyelmet arra, milyen kimeríthetetlen tartalékaik vannak az egész társadalmat szolgáló egészségügyi, szociális feladatok megoldásának a tömegek társadalmi munkájában.

/folyt.köv./

30
16.38./vm

XXX

MB

a szerkesztőségek figyelmébe!

/ országgyűlés.....15.folyt./ harmadik bekezdésének 10.sorában a szöveg helyesen a következő:

.....meggyőzően indokolták, hogy e körülmények miatt.....

/ országgyűlés.....18.folyt./ harmadik bekezdésének harmadik sorában a szöveg helyesen a következő:

.....további lépést jelentenek második öt éves tervünk.....

országgyűlés.....26.folyt./ első bekezdésének harmadik sorában a szöveg helyesen:

....s ennek az összegnek kétharmada vidékre jut.

ugyanezen folytatás 4.bekezdésének 11.sorában a szöveg helyesen:

.....felvilágosító munkát, az anya- és csecsemővédelmet.

/ országgyűlés.....28.folyt./ második bekezdésének 8. sorában a szöveg helyesen:

.....felelősségrevonás helyett felelősség áthárítgatásának....

2

29/a

16.10

MB

XXIX/a

✓ az országgyűlés.....29. folyt./vm

az ebéusszünet után az országgyűlés polyák jánosnak, az országgyűlés alelnökének elnökletével folytatta a költségvetési törvényjavaslat vitáját. az első felszólaló dr. sályi istván borsod megyei képviselő volt, aki a költségvetés oktatási vonatkozásaihoz szólt hozzá.

- meggyőződésem - hangoztatta -, hogy az oktatásra rendelkezésre álló összegekkel helyesen gazdálkodva 1963.-ban nagyot lépünk előre az oktatási reformtörvény elgondolásainak megvalósításában.

szólt arról, hogy különböző foku iskoláinkban az idei tanévben minden eddiginél többen tanulnak, s hozzátette: nincs restelkedni valónk azért, hogy szűkek az iskolák. méltán büszkék lehetünk az idősokban és fiatalokban egyaránt meglevő páratlan tudásvágyra, s nem vagyunk messze attól az időtől, amikor fokozatosan minden igazán tehetséges számára biztosíthatjuk a tanulást, akár a legmagasabb fokon.

dr. sályi istván elmondotta, hogy az oktatási reformtörvény által felvetett kérdések egy részét már megoldották, de még mindig vannak további feladatok. ezek közé tartozik az egyes oktatási fokozatok jobb összehangolása. nincs még meg a kellő összhang például a középiskolák és a műszaki egyetemek munkája között, s ez érezteti hatását a műszaki felsőoktatásban.

rámutatott: öt év alatt négyszeresére nőtt az esti-és a levelező oktatásban résztvevő egyetemi, főiskolai hallgatók száma, s ez nem kevés gondot jelent. ugyancsak vannak megoldásra váró kérdések a műszaki egyetemi hallgatók szakmai gyakorlatában.

a képviselő végül hangsúlyozta: a pedagógusok örömmel vállalják mindazokat a feladatokat, amelyeket az oktatási reform további végrehajtása állít eléjük. a költségvetést elfogadta.

galló ernő képviselő többek között felhívta a figyelmet arra, milyen kimeríthetetlen tartalékaik vannak az egészség társadalmat szolgáló egészségügyi, szociális feladatok megoldásának a tömegek társadalmi munkájában.

/folyt.köv./

30
16. 38. /vm

xxx

100

a szerkesztőségek figyelmébe!

/ országgyűlés.....15. folyt./ harmadik bekezdésének 10. sorában a szöveg helyesen a következő:

.....meggyőzően indokolták, hogy e körülmények miatt.....

/ országgyűlés.....18. folyt./ harmadik bekezdésének harmadik sorában a szöveg helyesen a következő:

.....további lépést jelentenek második öt éves tervünk.....

országgyűlés.....26. folyt./ első bekezdésének harmadik sorában a szöveg helyesen:

....s ennek az összegnek kétharmada vidékre jut.

ugyanezen folytatás 4. bekezdésének 11. sorában a szöveg helyesen:

.....felvilágosító munkát, az anya- és csecsemővédelmet.

/ országgyűlés.....28. folyt./ második bekezdésének 8. sorában a szöveg helyesen:

.....felelősségrevonás helyett felelősség áthárítgatásának....

- . -

29/a

16. 10

100

XXIX/a

2

/ az országgyűlés.....30.folyt./vm

az egészségügyi felvilágosításra például 4.6 millió forintot irányoz elő az idei költségvetés - de ennek az összegnek a hatékonyságát a sokszorosára lehet emelni, ha a felvilágosító munkába bekapcsolják a szakszervezetek, a hazafias népfront önként, szívesen jelentkező társadalmi munkatársainak széles táborát.

a képviselő a továbbiakban javasolta: fordítsanak az illetékesek nagyobb gondot a csökkent munkaképességűek megfelelő szakmai átképzésére és munkába állítására. e vonatkozásban vannak már eredmények, de körültekintőbb munkával olyan megoldásokat lehetne találni, amelyek a csökkent munkaképességűek és a társadalom szempontjából is jobbak, előnyösebbek.

galló ernő végül a gyógyszerészek helyzetével foglalkozott. elmondotta, hogy a többi értelmiséghez hasonlóan ezek a dolgozók is szívesen vesznek részt a közösségi munkában. felhívta az illetékesek figyelmét, hogy a gyógyszerészek élet- és munkakörülményeinek javítására a jövőben nagyobb gondot fordítsanak.

a költségvetést elfogadta.

dr.várkonyi imre, az actio catholica országos igazgatója, kalocsai főkáptalani helynök, bács-kiskun megyei országgyűlési képviselő felszólalásában egyebek között hangoztatta:

- a népfront-politika szellemében hazánk minden állampolgárát emberi magatartása, becsületessége, munkája, a néphez és az ország törvényes rendjéhez való hűsége alapján értékeli és ítéli meg. ez a helyes, minden vonatkozásában alaposan eleményezte, hogy a hívő emberek lelkiismereti konfliktusok nélkül, egész tehetségükkel és emberségükkel vesznek részt a nagy és nemes célok megvalósításában. ez az út töretlenül vezet az egységes népi, nemzeti állam megvalósulásához.

/folyt.köv./

31
16.46/s

XXXI

1/2

országgyűlés.... 31.folyt. /s

az állam és az egyház viszonyával foglalkozva dr. várkonyi imre rámutatott, hogy ez a viszony normális és évről-évre javul. az elmúlt évek tapasztalatai mindenkit meggyőzhettek arról, hogy a világnézeti kérdéseken kívül egyetlen olyan kérdés sincs, amelyet kölcsönös jóakarattal, megértéssel és bizalommal ne lehetne megoldani.

- az egyháznak és az államnak sok olyan találkozásai, együttműködési lehetősége van, amely elősegíti az emberi élet boldog, eredményekben gazdag fejlődését. hiszem, hogy az elkövetkezendő időkben mindkét oldalról tovább fogjuk keresni ezeket a találkozási, együttműködési pontokat.

a képviselő ezután rámutatott, hogy az állam és az egyház együttműködésének egyik fontos területe a béke magasztos ügyének szolgálata, a harc a fegyverek nélküli világ megteremtéséért. dr. várkonyi imre ezután az amnesztiával foglalkozott.

- hivatásomnál fogva a kiengesztelődés és a megbocsátás híve vagyok. tudom, hogy megbocsátani csak a nagyszívű erősek tudnak. hazánk az elmúlt években az itt-ott megmutatkozó nehézségek ellenére is, minden vonatkozásban jelentősen megerősödött. ezért lehet a megtévedt emberek iránt ilyen megbocsátó. hiszem, hogy azok, akik az amnesztia következtében visszatérnek a közösségbe, becsületes és hasznos munkával, a közösség életébe való helyes beilleszkedéssel fogják ezt a nagyszívű gesztust meghálálni.

- a költségvetés számadatai mögött ott van a becsületesen dolgozó emberek, - köztük a hívő emberek - munkája. ez a mi költségvetésünk igazi aranyfedezete. népköztársaságunk 1963. évi költségvetését ebben a tudatban egészében és részleteiben is elfogadom - fejezte be felszólalását dr. várkonyi imre.

/fly folyt.köv./

32

16.50/s

KZ

XXXII

országgyűlés...../ 32.folyt.s

vaskó mihály borsod megyei képviselő a költségvetési tervezet mezőgazdasági előirányzataihoz szólt hozzá. részletesen beszélt a termelőszövetkezetek gazdálkodásának eredményeiről és a közös gazdaságok munkájában még meglévő fogyatékokról. örömmel állapította meg, hogy a költségvetés beruházási előirányzataiból a mezőgazdaság 8,5 milliárd forinttal részesedik - két és félmilliárd forinttal többel, mint a korábbi esztendőben. 2,9 milliárd forint a vissza nem térítendő állami támogatások és kedvezmények összege, amely számottevő támogatást nyújt a kedvezőtlen természeti és üzemi adottságokkal rendelkező, gazdaságilag még meg nem erősödött szövetkezeteknek.

a képviselő szóvá tette, hogy a lejtős, dombos területeken gazdálkodó szövetkezetekben fontos feladat az erózió kártételének megszüntetése, vagy legalább csökkentése. meg kell valósítani a lejtős területek adottságaihoz igazodó talajművelést - hangoztatta. ehhez azonban speciális erő - és munkagépek szükségesek. az utóbbi időkig ezen a téren keveset haladtunk előre. a láncfalpas és a négykerék meghajtású traktorok alkalmasak a dombos területek művelésére - indokolt lenne tehát, hogy a lehetőségekhez mérten ezekből az eddiginél többet juttassunk az ilyen földeken dolgozó közös gazdaságoknak. fokozott gondot kell fordítani a munkagépellátás javítására is.

vaskó mihály kérte a földművelésügy illetékeseit, hogy a rendelkezésre álló anyagi eszközökből mielőbb adjanak segítséget a jogos igények kielégítésére, hogy a lejtős területet művelő közös gazdaságok minél kevésbé érezzék a kedvezőtlen természeti adottság hátrányát. a költségvetést elfogadta.

/folyt.köv.

33

KZ

XXXIII

országgyűlés...../ 33. folyt.s

z. nagy ferenc szolnok megyei képviselő volt a következő hozzászóló. részletesen beszélt arról a kölcsönös bizalomról, amely ma a dolgozó nép és kormánya között a párt helyes politikájának eredményeként kialakult. hangsúlyozta, hogy ez a bizalom egyik legfontosabb biztosítéka szocializmust építő nagy feladataink valóraváltásának és elősegíti az 1963. évi állami költségvetés sikeres végrehajtását is.

a költségvetést a maga és a szolnok megyei képviselő - csoport nevében elfogadta és az országgyűlésnek elfogadásra ajánlotta.

szünet után az elnöklő dr. beresztóczy miklós klaukó mátyás békés megyei képviselőnek adta meg az szót, aki előljáróban a költségvetés jelentőségével foglalkozott.

- a költségvetésben előirányzott feladatok megvalósításáért az eddiginél is jobban kell dolgoznunk - mondotta a továbbiakban - ez a mi, elsősorban mezőgazdasági jellegű meggyünkben, békésben azt jelenti, hogy mielőbb pótolni kell az időjárás okozta kieséseket. a járások versenyt indítottak a tavaszi mezőgazdasági munkák sikeres megszervezéséért, az őszi vetések gondos ápolásáért, s a még szántatlan területek mielőbbi megműveléséért. a képviselő ezután ismertette a szocialista mezőgazdasági nagyüzemek elmúlt évi eredményeit, majd rámutatott arra, hogy a mezőgazdaságban még sok a kiaknázatlan, rejtett tartalék, amelyet jobb szervező munkával a népgazdaság szolgálatába lehet és kell állítani.

- kitűzött céljaink eléréséhez - mondotta a továbbiakban - nagy szükség van arra, hogy magasabbra emeljük a mezőgazdasági szakoktatás és továbbképzés színvonalát. klaukó mátyás felvetette a gondolatot: közös irányítás alá kellene vonni a különböző szakoktatási intézményeket. jelenleg ugyanis bizonyos kettősség tapasztalható a mezőgazdasági szakiskolák, illetve technikumok területén. ez gyakran gátolja az intézmények, ésszerű kihasználását, hátráltatja az oktatás színvonalának növelését. ezután hangsúlyozta a mezőgazdasági tudományos kutató intézetek szerepének fontosságát.

a törvényjavaslatot mind a maga, mind a békés megyei képviselőcsoport nevében elfogadta és elfogadásra ajánlotta.

/folyt.köv./

34
18. 10/s

XXXIV

kl

/ az országgyűlés.....34. folyt./vm

dr. petri gábor csongrád megyei képviselő a költségvetés egészségügyi vonatkozásaival foglalkozott. szólt azokról a nehézségekről, amelyekkel a biztosítottak számának emelkedése jár, s elmondotta: a nagyszabású beruházásokon kívül, amelyekre népgazdaságunk teherbírása csak fokozatosan ad lehetőséget, több mód van rá, hogy javítsák a körzeti orvosok, a kórházak, klinikák munkáját. az orvosokon még mindig sok az adminisztrációs teher, a kórházakba pedig nem kis számban kerülnek indokolatlanul olyan betegek, akik a gyógyulást otthonukban, vagy a rendelőintézetekben is megtalálhatnák. ilyen körülmények között a kórházak és klinikák oktató-és kutatási munkáját gyakran nehéz összehangolni a gyógyító munka érdekeivel.

elmondotta a képviselő, hogy egyes vidékeken még mindig van orvoshiány. nézete szerint helyes volna, ha az orvosegyetemi felvételeknél erre figyelemmel lennének, s az orvoshiánnyal küzdő vidékekről vennének fel hallgatókat, akik tanulmányaik befejeztével a szülőföldjükön állnának munkába.

dr. petri gábor hangsúlyozta: gazdasági sikereink alapján nem kétséges, hogy az egészségügy fejlesztésének növekvő követelményeit a lehetőségek szerint fokozatosan kielégítik, majd a költségvetést a maga és a csongrád megyei képviselők nevében elfogadta.

kollár józsef budapesti képviselő többek között a nehézipar kérdéseiről szólt. rámutatott arra, hogy ebben az iparágban is igen nagy tartalékok vannak még, például sok még a kihasználatlan, vagy csak részben kihasznált gép. a továbbiakban a termelés gazdaságosságával foglalkozott, s megjegyezte, hogy a költségvetés adatai szerint ebben az évben tovább csökken a dotációban részesülő üzemek száma.

elismeréssel szólt a képviselő a kisipari szövetkezetek munkájáról, amelyek egyre nagyobb szerepet játszanak a lakosság szükségleteinek kielégítésében, ugyanakkor jó és javuló megélhetést biztosítanak tagjaiknak. méltatta a kereskedelmi alkalmazottak példás helytállását, akik - a más munkaterületeken dolgozókhoz hasonlóan - az időjárás viszontagságai közepette is áldozatos munkával biztosították a lakosság zavartalan ellátását.

/folyt.köv./

XXXV

18. 45

kl

/ az országgyűlés.....35. folyt./vm

Kollár József a maga és az országgyűlés kereskedelmi bizottsága nevében elfogadta a törvényjavaslatot.

Csorvási Sándor Szabolcs-Szatmár megyei képviselő felszólalásában a mezőgazdasági szakemberképzés rendkívüli fontosságát hangsúlyozta. Mint mondta, a terméshozamok növelésének, a közös gazdaságok gazdálkodása eredményesebbé tételének egyik leg-hatékonyabb eszköze a termelőszövetkezetek vezetési színvonalának emelése. Jó gazdasági vezetők, szervező szakemberek munkábaállítá-sával Szabolcs-Szatmárban is nagy lehetőségek vannak az árutermelés, különösen a gyümölcs, a burgonya, a dohány és a zöldségfélék hozamának számottevő növelésére.

A képviselő ezután adatokkal bizonyította: Szabolcs-Szatmárban - az ország többi megyéihez hasonlóan - minden eddiginél sürgetőb-ben igénylik a közös gazdaságok a jólképzett mezőgazdászok, agrár-mérnökök, kertészeti szakemberek munkáját. Jelenleg például akár kétszáz kertész-mérnököt, százharminc kertész-technikust és 3.500 kertész-szaktunokást is munkába tudnának állítani. A tervek között szerepel az öntözéses gazdálkodás fokozott kiterjesztése. 1965-ben már a jelenlegi 11.000 katasztrális holdról 35.000 ka-tasztrális holdra, 1970-re pedig több mint 80.000 katasztrális holdra nő az öntözött terület. Ehhez azonban az szükséges, hogy a következő években további 80 öntözési mezőgazdasági mérnököt, 160 technikust és több mint 1.600 szaktunokást kapjon a megye.

- Arra kérjük tehát az illetékeseket: az eddiginél is gondosabban, körültekintőbben használják fel a szakemberek képzé-sére előirányzott összegeket, a lehetőségekhez mérten minél több magasképzettségű mezőgazdasági mérnököt, technikust és egyéb szak-embert küldjenek a termelőszövetkezetekbe és állami gazdaságokba. Szép, de cseppet sem könnyű feladataink végrehajtásában számítunk az ő segítségükre, fejezte be felszólalását Csorvási Sándor. A költségvetést elfogadta.

Varga Józsefné Zala megyei képviselő a közlekedés és a kereskedelem néhány időszerű problémájával foglalkozott fel-szólalásában. A Zala megyei asszonyok kérését tolmácsolva indít-ványozta: ha az árukészletek növekedése megengedi, az illetékesek terjesszék ki a hitelakciót az összes háztartási kisgépre, továbbá különböző lakásfelszerelési cikkekre, köztük a szőnyegekre, függő-nyökre és a csillárookra.

/folyt.köv./

36
18.55.

XXXVI

ME

Országgyűlés.....36. folyt./vm

hangoztatta, hogy az elmúlt években a megyeszékhelyeken korszerű ruhagyár, tejüzem, kőolajipari és gépjavitó üzem léte-sült. Nagy Kanizsán bővítették és üzembe helyezték a régi sörgyá-rat, Gyárrá fejlesztették az olajipar javítóműhelyét, a régebbi egykemencés üvegfüvőt. Sokat fejlődtek a tanácsi hatáskörbe került helyi üzemek is - a vidék iparosítását azonban a következő években fokozódó ütemben kell végrehajtani. Ezt indokolja egyebek között az, hogy a mezőgazdaság gépesítésével mind több munkaerő szabadul fel. Kérte, hogy az ipartelepítési tervek összeállításánál és végrehajtásánál az ugynevezett ipari fehérfoltok megszüntetésé-re, a jelenleg még elmaradottabb megyék ipari fejlesztésére töreked-jenek. A költségvetést elfogadta.

Inokai János Fejér megyei képviselő elégedetten nyugtázta, hogy a költségvetés tervezetét a bevételek és kiadások egyensúlya jellemzi, sőt még tartalékokkal is rendelkezik majd népgazdaságunk. Mint több más képviselőtársa, ő is néhány javaslatot terjesztett elő a tartalékok későbbi felhasználására. Így például indítványozta, hogy nagyobb összegeket kellene juttatni az olyan előregedett váro-sok, mint Székesfehérvár fejlesztésére.

- Meg kellene vizsgálni - mondotta -, hogy helyes-e az a mód-szer, amelyet egyes tárcák honosítottak meg. Csak akkor hajlandók bizonyos beruházásokra, ha az illetékes tanácsok a községfejlesztési alapból hozzájárulnak a kiadásokhoz. Helyenként például az orvosi lakások építési költségeinek 50 százalékát kell fedezni helyi forrás-ból, s akadnak más területek is, ahol hasonló feltételeket szabnak. Véleményem szerint sokkal helyesebb lenne, ha például a pedagógus és orvoslakás-építési akciót a szövetkezeti lakásépítések program-jában oldanák meg, s így tehermentesítenék a tanácsokat.

A felszólaló ezután a beruházásoknál tapasztalható egyes visszasságokkal foglalkozott. Elmondotta, hogy a kivitelező nem egyszer későn kapja meg a teljes tervdokumentációt, s gyako-riak az indokolatlan tervmódosítások is. Idézte egy felmérés ada-tait, amelyekből kiderült, hogy a vizsgált időszakban a beruházások 56 százalékának tervelt módosították.

/folyt.köv./

37

19.02/s

XXXVII

ME

/ az országgyűlés.....35.folyt./vm

Kollár József a maga és az országgyűlés kereskedelmi bizottsága nevében elfogadta a törvényjavaslatot.

Csorvási Sándor Szabolcs-Szatmár megyei képviselő felszólalásában a mezőgazdasági szakemberképzés rendkívüli fontosságát hangsúlyozta. Mint mondotta, a terméshozamok növelésének, a közös gazdaságok gazdálkodása eredményesebbé tételének egyik leg-hatékonyabb eszköze a termelősövetkezetek vezetési színvonalának emelése. Jó gazdasági vezetők, szervező szakemberek munkábaállítással Szabolcs-Szatmárban is nagy lehetőségek vannak az árutermelés, különösen a gyümölcs, a burgonya, a dohány és a zöldségfélék hozamának számottevő növelésére.

A képviselő ezután adatokkal bizonyította: Szabolcs-Szatmárban - az ország többi megyéihez hasonlóan - minden eddigénél sürgetőbben igénylik a közös gazdaságok a jólképzett mezőgazdászok, agrár-mérnökök, kertészeti szakemberek munkáját. Jelenleg például akár kétszáz kertész-mérnököt, százharminc kertész-technikust és 3.500 kertész-szakmunkást is munkába tudnának állítani. A tervek között szerepel az öntözéses gazdálkodás fokozott kiterjesztése. 1965-ben már a jelenlegi 11.000 katasztrális holdról 35.000 katasztrális holdra, 1970-re pedig több mint 80.000 katasztrális holdra nő az öntözött terület. Ehhez azonban az szükséges, hogy a következő években további 80 öntözési mezőgazdasági mérnököt, 160 technikust és több mint 1.600 szakmunkást kapjon a megye.

- Arra kérjük tehát az illetékeseket: az eddigénél is gondosabban, körültekintőbben használják fel a szakemberek képzésére előirányzott összegeket, a lehetőségekhez mérten minél több magasképzettségű mezőgazdasági mérnököt, technikust és egyéb szakembert küldjenek a termelősövetkezetekbe és állami gazdaságokba. Szép, de cseppet sem könnyű feladataink végrehajtásában számítunk az ő segítségükre, fejezte be felszólalását Csorvási Sándor. A költségvetést elfogadta.

Varga Józsefné Zala megyei képviselő a közlekedés és a kereskedelem néhány időszerű problémájával foglalkozott felszólalásában. A Zala megyei asszonyok kérését tolmácsolva indítványozta: ha az árukészletek növekedése megengedi, az illetékesek terjesszék ki a hitelakciót az összes háztartási kisgépre, továbbá különböző lakásfelszerelési cikkekre, köztük a szőnyegekre, függönyökre és a csillárokra.

/folyt.köv./

36
18.55.

XXXVI

ME

Országgyűlés.....36.folyt./vm

hangoztatta, hogy az elmúlt években a megyeszékhelyeken korszerű ruhagyár, tejüzem, kőolajipari és gépjavitó üzem létesült. Nagy kanizsán bővítették és üzembe helyezték a régi sörgyárat, gyárrá fejlesztették az olajipar javítóműhelyét, a régebbi egykemencés üvegfüvőt. Sokat fejlődtek a tanácsai hatáskörbe került helyi üzemek is - a vidék iparosítását azonban a következő években fokozódó ütemben kell végrehajtani. Ezt indokolja egyebek között az, hogy a mezőgazdaság gépesítésével mind több munkaerő szabadul fel. Kérte, hogy az ipartelepítési tervek összeállításánál és végrehajtásánál az ugynevezett ipari fehérfoltok megszüntetésére, a jelenleg még elmaradottabb megyék ipari fejlesztésére törekedjenek. A költségvetést elfogadta.

Inokai János Fejér megyei képviselő elégedetten nyugtázta, hogy a költségvetés tervezetét a bevételek és kiadások egyensúlya jellemzi, sőt még tartalékokkal is rendelkezik majd népgazdaságunk. Mint több más képviselőtársa, ő is néhány javaslatot terjesztett elő a tartalékok későbbi felhasználására. Így például indítványozta, hogy nagyobb összegeket kellene juttatni az olyan előregedett városok, mint Székesfehérvár fejlesztésére.

- meg kellene vizsgálni - mondotta -, hogy helyes-e az a módszer, amelyet egyes tárcák honosítottak meg. Csak akkor hajlandók bizonyos beruházásokra, ha az illetékes tanácsok a községfejlesztési alapról hozzájárulnak a kiadásokhoz. Helyenként például az orvosi lakások építési költségeinek 50 százalékát kell fedezni helyi forrásból, s akadnak más területek is, ahol hasonló feltételeket szabnak. Véleményem szerint sokkal helyesebb lenne, ha például a pedagógus és orvoslakás-építési akciót a szövetkezeti lakásépítések programjában oldanák meg, s így tehermentesítenék a tanácsokat.

A felszólaló ezután a beruházásoknál tapasztalható egyes visszasságokkal foglalkozott. Elmondotta, hogy a kivitelező nem egyszer későn kapja meg a teljes tervdokumentációt, s gyakoriak az indokolatlan tervmódosítások is. Idézte egy felmérés adatait, amelyekből kiderült, hogy a vizsgált időszakban a beruházások 56 százalékának terveit módosították.

/folyt.köv./

37
19.02/s

XXXVII

ME

országgyűlés..... 37.folyt.s

gyakori az építési határidők elhuzódása, s a kivitelezésre előirányzott költségek túllépése.

ezután a beruházási tevékenység értékeléséről beszélt, majd javasolta, hogy az országos tervhivatal, a pénzügyminisztérium, a beruházási bank és a szaktárcák fordítsanak nagyobb gondot az első elvi jóváhagyástól a beruházásig terjedő idő lerövidítésére, az ipartelepítés összhangjának biztosítására. a tervező intézetek kapacitásának jobb kihasználására javasolta, hogy az illetékesek keressék meg az anyagi ösztönzés legjobb módszereit és formáját. végül bejelentette, hogy a törvényjavaslatot mind a maga, mind a fejer megyei képviselőcsoport nevében elfogadja és elfogadásra ajánlja.

az elnöklő dr. beresztóczy miklós javaslatára ezután a képviselők elhatározták, hogy március 26-án, kedden délelőtt tíz órakor folytatják a törvényjavaslat vitáját./mti /

38

19.03/s

ML

XX XVIII

a szerkesztőségek figyelmébe !

mai országgyűlési anyagunk 7.folytatása első bekezdésének utolsó sora helyesen :

...és mészmu rekonstrukciójának munkálatait.

/-folytatják a pécsi.../

a 26. folytatás 3-. bekezdése első sora helyesen :

dr noszkay aurél budapesti képviselő elmondotta....

a 29. folytatás utolsó bekezdésének első sora helyesen :

galló ernő budapesti képviselő többek között...

- 36. folytatás első bekezdésének első sorában a szöveg helyesen :

.... az elmúlt években a megyeszékhelyen korszerű ....

/mti /

19.24/s

ML

XX XVIII/a

a szerkesztőségek figyelmébe!

mai országgyűlési tudósításunk 1. kiadásán a második be-
kezdés 5. sorában somogyi miklós neve után kérjük belktatni
szirmai istván nevét./mtl/

--

21.27/a
39

XXXIX.

szirmai

mtl

MTI.

Kiadja a Magyar Többségi Szakszervezetek Országos Központja, Budapest, I. Fiume u. 6-7. Telefon: 189-480, 369-600
A szerkesztést és kiadást a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1963. március 26.

bb 1. csaknem ezer javaslat a csepel művek termelési tanácskozásain

i sl/sze-lm vg

1963. március 26.

a csepel vas- és fémművekben a napokban fejeződtek be a termelési tanácskozások, amelyekben a gyár 721 részlegének dolgozói megvitatták az idei tervet, a tanácskozásokon több mint 22 000-en vettek részt, többen, mint bármely eddigi termelési értekezleten.

a mostani tanácskozások középpontjában csaknem mindenütt az új technika bevezetésének kérdései állottak, a szerszámgépgyárban a többi között a legújabb típusú célgépsorok kialakításáról, a csőgyárban a nemrég üzembe helyezett csőhegesztő automata termelési eredményeiről, a fémműben a hidegszalaghengerde üzembehelyezésével kapcsolatos teendőkről esett a legtöbb szó. majdnem ezren tettek különféle javaslatokat a gyártás további korszerűsítésére, a termelékenységre, az önköltség javítására. többhelyütt, mint például a kerékpárgyárban felmerült, hogy hatékony intézkedésekre van szükség az anyagok és az alkatrészek minőségének javítására, a meo-nak körültekintőbbnek kell lennie az áru átvételekor. a fémműben az ujitások elbírálásának lassúsága miatt emeltek szót, a csőgyári furócső üzem harmadik műszakjának dolgozói az anyaggal való takarékoság módszereit vitatták meg.

a tanácskozásokon a brigádok eredményeit is megvizsgálták, s újabb 160 munkacsoportnak odaitélték a szocialista munka brigádja címet. negyvennyolc brigád ezuttal már negyedszer nyerte el ezt a jelentős kitüntetést.

a tervismertető termelési tanácskozások természetesen nem foglalkozhattak minden nagyfontosságú témával, a tél okozta elmaradások nagyságát, azok pótlásával kapcsolatos feladatokat csak most mérik fel, e további teendőkből a második negyedév elejére tervezett tanácskozásokon kéri majd ki a dolgozók véleményét./mti/

-i-

ME